

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Ezer évre	— —	1080 Lel
Fél évre	— —	540 Lel
Havonta	— —	90 Lel
Hirdetések	díjazás szerinti	

FOYFS SZÁM ÁRA — 5 Lel

VASÁRNAP — — — 6 Lel

Bucuresthen 50 banlei 18bb

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

József István-ut.)

Sürgönyim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség Arad, Kladóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

Kapunyitás előtt.

Néhány nap múlva megnyílnak az aradi magyar színház kapui és a rivalda fényében megszólalnak a magyar szó apostolai s mártírjai. Tíz esztendő óta bizony martíromságot szenved Romániában a magyar színészet. A hatalmonlevők ezer és ezer módját keresték s találták meg annak, hogy miképp nyomják el, gyengítsék meg a magyar kultúrát terjesztő intézményeket és a magyar színészek szenvedtek, nélkülöztek. Néha még száraz kenyér sem jutott nekik. Örömmel láthatjuk azonban, hogy nem törte meg őket tíz esztendő szenvedése, hanem új erővel, friss kedvvel állanak ismét a lámpák alá, hogy lelkes munkájukkal színtet nélkül táplálják a magyar kultúra örökmeccsét.

A magyar színészeknek eddig csak szenvedés jutott osztályrészül és ennek a szenvedésnek egyetlen gyógyszere van csupán, a mely biztatást és elégtételt adhat nekik az utolsó tíz esztendőért és ez: a magyar közönség támogatása. Látjuk, hogy a város szinte kizárhatatlan területekkel kitöltötte az aradi színházat, látjuk, hogy a különféle horribilis adók miatt néha olyan helyzetbe jutottak az erdélyi drékkérek, hogy képtelenek voltak színészeket fizetni. De ezek a kínzások és fűdöztetések nem csökkentették és nem hátrányították el a művészeket és ambíciótól fűtött akaraterőt ha meg is halottak színészeink a csapások alatt, de nem törtek meg.

Az erdélyi színészgárda legjelesebbjei, a kik fővárosi színpadok deszkáin arattak sikereket, vándor-társulatokat alakítottak és községről-községre mentek, hogy megakadályozzák végleges összeroppanásukat s terjesszék a magyar szó kulturáját.

Most pedig úgy érezzük, hogy a magyar színészet reneszansza következik el Romániában. A színházak lelkes törekvéssel szervekednek, hogy a legjobbjait állítsák a közönség elé. Ezek után a magyar közönségen a sor, hogy méltányolja ezt a törekvést és ne engedje meg, hogy ásitózó padok előtt álljanak ki a színészek a színpad deszkáira. Október tizedikén nyílik meg az aradi magyar színház. Ennek a napnak fordulatot kell jelentenie az elmúlt tíz esztendő után és a magyar közönségnek meg kell mutatnia, hogy megvan az ereje ahhoz, hogy minden üldöztetés ellenére is fenntartsa és nem engedi lerombolni a magyar kultúra templomát, amelynek gyengülése, vagy összeroppanása a magyar kultúra gyengülését, vagy összeroppanását jelentené.

Az október tizedikén megnyíló magyar színház várja Aradváros magyar közönségének támogatását. Itt nemcsak több, mint száz magyar színész egyszíntenciának megvédéséről van szó, hanem a magyar presztízs és kultúra megóvásáról is. Aradváros közönségének kezében van letéve az aradi magyar színház sorsa és mi biztosan hisszük, hogy jó kezében van, mert Arad közönsége sohasem tagadta meg önmagát, különösen akkor, ha a magyar érdekeket, a magyar kultúrát kellett támogatnia.

Grigorcea budapesti román követ Aradon

A feltűnést keltő Buick-autó, amelyen diplomáciai jelzés van. — Beszélgetés Románia meghatalmazott miniszterével. — „A lelkek lefegyverzése után haladunk.” — Szovjetország közelsége akadályozza a vizumkényszer megszüntetését.

„Idő és türelem kell és megnyílnak az útjaira Magyarországon.”

(Arad, október 1.) Ma délután hat óra tájban hatalmas Buick-kocsi állott meg Aradon a Palkovits-vendéglő előtt. A kocsi csakhamar magára vonta a közelbenállók érdeklődését, mert elől, az üvegablakon piros-sárga-kék zászló volt festve, felette D. T. betűk, míg hátul magyar nyelven ez állott: *Diplomáciai Tesztület*. A kocsiból egy magas, barnakalapos és barnafelöltös, elegáns ur szállott ki. Az ismeretlen ur megüzsonnázott, majd újra beszélt kocsijába és a megyei prefektúrához hajtattott, ahol *Marsieu* Justin dr. prefektus után érdeklődött. A prefektúrán közölték vele, hogy a prefektus a megyében van, mire az elegáns ur behajtott névjegyet hagyott hátra. Ekkor megállapítást nyert, hogy a diplomáciai autót utazó úriember nem más, mint Vasile *Grigorcea* meghatalmazott miniszter, Románia budapesti köve.

A meghatalmazott miniszter a prefektúrán megérdeklődte, merre van a rendőrség, majd amikor megkapta a felvilágosítást, a rendőrprefektúra Marasesti (Kossuth) uccai épülete elé hajtattott. Itt a rendőrprefektust kereste és miután megtudta, hogy Moga Romul dr. jelenleg szabadságon van, a Fehér Kereszt szállodához ment, ahol szobát vett ki. Grigorcea meghatalmazott miniszter a Fehér Kereszt elsőemeleti 12-es számú szobájában ma este fogadta az *Aradi Közlöny* munkatársát, akinek a kérdezősködésére kijelentette, hogy most tért vissza kéthavi szabadságáról, amelyet Bukovinában töltött és holnap reggel utazik vissza Budapestre és elfoglalja hivatalát. Jelenleg *Stanescu* titkár vezeti a budapesti követséget.

— Miniszter Ur, szeretnék valami tudni a Románia és Magyarország közötti kapcsolatokról.

— A legkényesebb probléma — mondta a meghatalmazott miniszter — az optánskérdés. Mindkét fél részéről az az óhaj nyilvánult meg, hogy megegyezés jöjjön létre mielőbb. A kilátások a megegyezésre mindenestre jók. Mint ismeretes, a Népszövetség Genfben azt ajánlotta a feleknek, igyekezzenek tjből közvetlen tárgyalások útján megállapodni és minden remény meg van arra, hogy ez a kérdés mindkét ország részére kielégítően zárul le. Ha az optánsügyben megegyezés jön létre, akkor lehetőség nyílik arra is, hogy Románia és Magyarország között az eddiginél kedvezőbb és barátságosabb atmoszféra teremtsjön. Ez a kérdés ugyanis nagyon sok ellentétet támasztott a két ország között. Az optánsügy folytonos felmerülése bizonyos kedvezőtlen hangulatot teremtett mindkét ország közvéleményében, ami természetesen erősen akadályozza a melegebb viszony létrejöttét.

— A személyes kapcsolatok révén mi a véleménye Magyarországra hivatalos tényezőiről?

— A diplomáciai viszony a két ország között a szokásos. A magyar hatóságok a legelőzékenyebben és legszeretettelőbben fogadnak mindig és *Walkó* magyar külügyminiszter

minden előjárt a szeretetreméltóságban. Véleményem szerint az idő egész Európában általános lelki lefegyverzést hoz magával és úgy hiszem, hogy a legfontosabb misszió minden elkövetni, ami módomban áll arra, hogy ez a szellem érvényesüljön Magyarországon és Románia között.

— Sor kerül a két ország közötti kereskedelmi szerződés kötésére?

— Ebben a pillanatban semmi újat nem mondhatok, nem tudok róla.

— És a vizumkényszer megszüntetésére?

— Azelőtt sok nehézség volt a vizumok körül, amennyiben a román kormány egyeseknek, így tartalékos tiszteknek, tanítóknak és lelkészeknek csak miniszteri jóváhagyás alapján adott vizumot. A mostani kormány azonban megszüntette ezt a helyzetet s most lényegesen könnyebb lett a vizum megszerzése. A fűdőszezonban rendelkezésre állunk a fűdözöknök és turistáknak, akiket magyarany nyelvű kedvezményekben részesítettünk. A vizum megszüntetése nagyon nehéz kérdés. Eddig még ezirányban nem történtek lépések és azt sem tudnám megmondani, mikor kerülhet erre sor. Lengyelországgal például intim szövetségi viszonyban állunk s mégsem lehetett a vizumkényszer megszüntetéséről beszélni. Miért? Erre igen könnyű a felelet.

Közvetlen szomszédságunkban van Szovjet-Oroszország és azt hiszem érthető, hogy ezért a határokon bizonyos elővigyázatosságot kell tanúsítanunk, amikor az országba engedünk valakit.

— Mi a véleménye a budapesti sajtónak Romániával szemben tanúsított magatartásáról? — hangozott a következő kérdés.

A miniszter elgondolkozik, majd bizonyos óvatossággal felel:

— A kérdés kényes. Nem csodálkozom azon, ha a budapesti sajtó egy részét bizonyos érzelmek befolyásolnak, azonban azt hiszem, hogy az egész idő kérdése. *Sok türelem és nyugalom kell a lépésről-lépésre egészen megnyílni az atmoszféra*. Sajtótámadások elhangzanak mindkét részről és kár volna mindig azt kutatni, ki kezdte. Ismétlem: idő és türelem kérdése.

— Miniszter ur, egy utolsó kérdést. Mi a véleménye a magyar kormány Romániával kapcsolatos intenciójáról?

— Nem vagyok abban a helyzetben, hogy hivatalos nyilatkozatot tegyek a magyar kormány nevében. Kötelességem teljesítése közben azonban nem találtam mást, csak jóakaratu tendenciát. Az idők áradata olyan szellemet hozott magával, amely egész Európában a közeledés és békés együttműködés létrehozását célozza. Ezen általános szellem hatása alatt a Magyarország és Románia közötti közeledés — úgy hiszem — megvalósítható. Ez a béke gondolat épen egy nő, mint a kisgyermek, a csecsemőből felnőtt ember lesz s *egy kis gondolatcsira hatalmas eszmévé nővi ki magát.*

Megfelelő körülmények kellene ahhoz, hogy a

közeledés kedvező előfeltételei meglegyenek. És talán már nincsenek messze a kedvező előfeltételek.

Grigoroea Vasil meghatalmazott miniszter barátságosan vesz búcsút az újságíróktól és szavait ezzel fejezi be:

Japán ellenzi a hajógyárak működésének csökkentését.

A flottaleszerelés ügye a tokiói legfelsőbb haditanács előtt. — Szétküldik a meghívókat a flottaleszerelési konferenciára.

Londonból jelentik: A tokiói legfelsőbb haditanács ma a flottaleszerelés ügyével foglalkozott. Kimondotta, hogy Japán tengeri felszerelési politikáját, a Takarabe tengerészeti miniszter által összeállított jegyzékben foglalt pontok fedik. Ezek szerint Japán hozzájárul az elavult hadihajók kicserélésének betiltásához, azonban nem egyezik bele a hajógyárak működésének csökkentéséhez. A cirkálóflottára vonatkozólag a maga részére 75 százalékos arányt követel, beleértve a tízezer tonnás cir-

— Még egyet. Kérem megengedjék jól a mit meginnak, mert elég egy félreértett szó ahhoz, hogy messzeható következmények legyenek. Nem szabad okot és alapot adni semmiféle félreértésnek.

kálókat is. Ellenzi a tengeralattjárók gyártásának betiltását és ebben a kérdésben teljes egyenlőséget követel a többi államokkal. Hozzájárul végül a kereskedelmi hajóhadnak hadicélokra való átalakításának betiltásához.

Az angol sajtó jelentései szerint a brit diplomataok is hozzájárultak a flottaleszerelési konferencia meghívóinak szövegéhez és így az utolsó akadály is megszűnt arranzéve, hogy a meghívókat szétküldhessék.

Henderson és Dovgalevszkij ma befejezték tárgyalásaikat.

Létrejött a megállapodás az angol és az orosz nagykövetségek felállítására ügyében. — Henderson autókiránduláson a párisi szovjetkövettel. — Az angol külügyminiszter holnap számol be Dovgalevszkijvel folytatott tárgyalásairól.

Londonból jelentik: Henderson külügyminiszter Sussex-vidékére autókirándulást tett Dovgalevszkij szovjetmegbízottal. Itt folytatták a megbeszéléseket Anglia és a szovjet közötti diplomáciai összeköttetés felvétele tárgyában. A Star tudósítója szerint Henderson a munkaspárti konferencia mai ülésének megnyitása után észrevétlenül elhagyta az üléstermet és a város végén Dovgalevszkij közismert zöld autójába szállt.

Hir szerint Henderson a konferencia holnapi ülésén számol be Dovgalevszkij folytatott tárgyalásairól.

Londonból jelentik: Henderson külügyi államtitkár és Dovgalevszkij orosz megbízott a

mai napon

véglegesen befejezték tárgyalásaikat és megállapodtak az angol, illetve a szovjet nagykövetség felállítására ügyében.

A nagykövetek elhelyezkedése után indulnak meg a tárgyalások a két állam között, amelyeknek folyamán a propaganda kérdését tisztázzák.

Két milliárddal csökkentik a jövő évi költségvetést.

Fokozott takarékoság minden vonalon.

Budapestből jelentik: A pénzügyminiszter újabb köriratot intézett a többi miniszteriumhoz, kérve, hogy a legsürgősebben juttassák hozzá költségvetéseiket. A miniszter az anyagi kiadások tételénél 10 százalékos csökkentést

Csikszenttamásért...

A szerencsétlen sorsú székely község nyomorba jutott lakóiért megindult segélyakció szép eredményrel folyik. Az Aradi Közlöny kiadóhivatalába még most is egyre érkeznek be a különböző adományok, amelyek arra vannak hivatva, hogy enyhülést nyújtsanak Csikszenttamás tüzkarosultjainak. Nemcsak Aradi városának, hanem az egész megyének közpolgársága siet, hogy obulusaival hozzájáruljon az emberi szenvedés, székely testvéreink szenvedésének enyhítéséhez. Különös, hogy a kisemberek példája nem talál követőkre a jobbmodok sorában. Pedig azok megmozdulása lényeges segítséget jelentene a csikszenttamásiak részére, akik oly nagyot rászorulnak most az emberi könyörületre és irgalomra. Lapunk kiadóhivatalába egyébként ma a következő adományok érkeztek be:

Ordódy István (Pécska)	100.
Galla Antal (Pécska)	100.
Fodor Antal (Pécska)	100.
Takács Ferenc (Arad)	100.
Az eddig beérkezett összeg 14.825.	

Összesen: 15.225 lej.

Ma a magyar delegátus beszélt a keleti jóvátételi konferencián.

Párisból jelentik: A Keleti jóvátételi konferencia ma délutáni ülésén Korányi Frigyes báró magyar delegátus hosszabb beszédet mondott, amelyben ismertette Magyarország pénzügyi és gazdaság helyzetét.

TARCA.

A nyirfiák.

Senki sem tudta, honnét jött. Egy napon ott volt a faluban s azóta ott is van. Már fégtőta. Az emberek megszokták. Nem árt senkinek, igaz, hogy nem is használ. Időről-időre betér egy-egy házba s leül az asztal mellé. Nem szól semmit, nem kér: ha adnak valamit elébe, azt megessi, ha nem, akkor egy idő múlva felkél és odébb áll. Lobogó fehér haja hosszan leng utána. Ha kérdezik, honnan jön, azt feleli: a nyiresből. Ha kérdezik, hová megy, azt mondja: a nyiresbe. Többet nem mond, csak jár egyre jár, tágranyilt, nagy, kereső szemmel nézve maga elé.

Holdvilágos, tiszta éjszakákon van leginkább megbolondulva. Ilyenkor az egész éjjelt kint tölt a nyiresben. Kitárt karokkal jár a félértörzsű fák között, mintha át akarna őket ölelni és néha, mikor a szél megremegteti ezüstáru lombjukat, férdre hull előttük és hosszan, hosszan beszél hozzájuk.

A falubeli gyerekek már többször megleszték ilyenkor, de oly értelmetlen dolgokat mondtak, hogy alig lehetett megjegyezni. Valami kislányról beszél mindig, aki magával vitte, régen, nagyon régen: „Arany volt a hajam, ezüsté vált azóta. Olyanná, mint a ruhád, mikor először láttalak a fehér nyirfák között táncolni a holdfényben. Fehérből voltál, mint ő, fehérből és karcsúbb. Most is olyannak látlak, szerelmem fehér királyneje. Hétszer hét esztendő, hétszer hét pillanat, ennyi volt az egész. Hétszer hét esztendőt töltöttem elbúvólten trónod számolya előtt. Hogy is mondtad? — Aha a vágy szárnya meg nem lenne felkötve más asszony után... — Hétszer hét pillanatig voltál az enyém. És ha nincs az a másik, a másik, akit nem is szerettem, csak vágytam utána futólag, mert nem szeretted és még nem volt az enyém... Amikor a vágy szele megérinti testedet, már nála is vágy... úgy mondtad.

És igazad volt! Felébredtem és nála voltam, nála, aki már nem kellett, mielőtt még az enyém lett volna.

És azóta kereslek, kereslek fájó, vágyó, kínos epedéssel, szélben, hóban, aranyhapsúgárban, fűben, fában, holdvilág táncában, téged, mindig csak téged!”

A gyerekek már nem is értik, mind sebesebben beszél, félni kezdenek tőle, már szinte kiált, aztán felugrik és elkezd futni, kitárt karokkal, lobogó fehér hajjal, tágra nyílt, révedező, kereső szemekkel, előre, tovább, tovább...

A madár.

Elröpült. Ott ugrált és csiripelt még egy darabig a többi madár között a fán, egyszer-egyszer vissza is szállt az ablakpárkányra, aztán egyszerre csak szélbontotta szárnyát és nyilcsében a közeli erdő felé tartott.

A kislány a rémtől megdermedve néz utána. Hisz az nem lehet, hogy az ő madara, melyet pici-pici kora óta ő nevelt, most elmenjen, csak úgy, minden ok nélkül. Még tolla sem volt, amikor a fa alatt találta; egy skattolyába puha, meleg pelyhet rakott, ott tartotta napokig és hajnalban már felkelt, hogy etesse és még a kirándulásra sem ment el, nehogy azalatt baja essék. És most itt hagyja őt. Amíg még nem tudott repülni, úgy ugrált és futott utána, mint valami kis kutya, az egész házon keresztül-kasul. És ha elvesztette szemelőtt, sírt és csipogott, akár az anyját kereső kis gyerekek. A háládatlan! A kislány arcán kövér könnyecsek peregnek végig.

— Mi történt? — kérdi mama, aki nagy kulcsosomóval jön be a szobába.

— A madaram! Elröpült! — mondta a gyerek elkeseredve.

Mama megcirógatta arcát.
— Ejnye! Miért is nem tetted kalitkába. Na ne busulj, majd találsz másikat — és kislány a szobából.

A kislány megrázta fejét: Másikat? az nem ugyanaz! Mama ezt nem érti. Különböztet is most annyi a dolga és mindig csak arra gondol, hogy papa vajon mikor jön haza. Igen, ha beteg volna, vagy a leckéről volna szó, de olyan dolgokat, amik csak neki fontosak, azokat mama utóbbi időben nem veszi valami komolyan. Azokkal már jobb nagymamához menni, aki most egy hónapra hozzájuk jött. Rendesen a városban lakik egyedül egy oly kedves kis házban, ahol minden fiók tele van nyalánksággal az unokák számára. Ő már oly öreg, mindig csak a karosszékekben ül és nem történik vele semmi, neki van ideje a mások bajával törődni.

Nagymama nagy figyelemmel hallgatja végig a kislány panaszát:

— És a jó Isten azért adta őt nekem, hogy gondozzam, hát akkor miért ment el? — fejezi be, fejét nagymama ölébe temetve.

Nagymama egy egész kicsit mosolyog, amint végigsírtat unokája haján, de a kislány azt nem látja:

— Tudod, én azt hiszem, hogy a jó Isten téged adott öneki, hogy ne pusztoljon el. Most már nem volt többé szüksége rád — mondotta.

A kislány felzokog:
— De én nem úgy szerettem, mert nem szeretett ő is engem?

Nagymama csilitólag simogatja fejét:

— Dehogyan nem szeretett. Csak, tudod, mikor a madár megnő, akkor kirepül fészkéből, pedig ott az anyja van. Talán az is busul, de hát minden madár ezt teszi. Ez már így van.

A kislány haragosan veti föl fejét:

— Akkor minden madár rossz — isentli ki szikrázó szemmel.

Nagymama újra mosolyog, de mintha kislány fátyolos lenne a szeme:

— Nem rossz, nem rossz, — mondja csendesen. — csak olyan az ő természete...

Gróf Bethlen Margit.

Buzdugan régens állapota válságosra fordult

Bucurestiből jelentik: A ma este kiadott orvosi jelentés szerint Buzdugan régens állapota válságosra fordult. A régens betegségének váratlan súlyosbodása nagy izgalmat keltett a fővárosban. Politikai körökben ezzel kapcsolatban újból előtérbe kerül a régenstanács átalakításának kérdése, amelyről — mint ismeretes — már régebbi idő óta szó van. Valószínűnek látszik, hogy Mária királynő rövidesen belép a régenstanácsba.

desen belép a régenstanácsba.

Bucurestiből jelentik a késő éjjeli órákban: Buzdugan régens orvosai ma este konziliumot tartottak és súlyos vesegyulladás állapotot tartottak meg, amely mandulagyulladás komplikálódott. Délben hőmérséklete 38.1 és este nyolc órakor 38.7 volt. Az orvosok attól félnek, hogy a nagybeteg reumatikus fájdalmi kiújulnak.

Bizottságot küldtek ki az osztrák alkotmányreform előkészítésére

Sírbik az új közoktatásügyi miniszter.

Bécsből jelentik: A minisztertanács négy miniszterből álló bizottságot küldött ki az alkotmányreform kidolgozására. A bizottság tagjai Schober kancellár, Vaugoin helyettes kancellár, Schumy belügyminiszter és Slama igazságügyminiszter.

A közoktatásügyi tárca betöltésére Schober több közéleti előkelőséggel tárgyak jelenleg Sírbik bécsi egyetemi tanár személye

van előtérben. Vaugoin hadügyminiszternél ma bécsi külföldi katonai attasék tisztelegtek.

Schober kancellár, — miut megirtuk — miután Eisselberg dr. egyetemi tanár nem fogadta el a közoktatásügyi tárcát, másokkal folytatott ezirányban tárgyalásokat. Az esti jelentések szerint megállapodott Sírbik, ismert osztrák történettudóssal, aki elfogadta a miniszteri tárcát.

Eckener: Rövidesen megindul a rendszeres légiforgalom Európa és Amerika között.

Eckener Hugó dr. a Graf Zeppelin parancsnoka és a friedrichshafeni Zeppelin-művek igazgatója szenzációs cikkben fejtegette ki nézetét a repülés jövőjéről és az interkontinentális légiforgalomról.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Ismeretes, hogy Eckener Hugó dr., a Graf Zeppelin kapitánya a földközi utja alkalmával Newyorkban földreszállott és nagy amerikai pénzemberekkel beható tárgyalásokat kezdett az Ocean fölötti repülőjáratok állandósításáról. Amerikából Németországba hazatérve most egyik nagy berlini újság hasábjain hosszú cikkben fejtegette ki nézetét az Ocean feletti repülés jövőjéről. Az érdekes cikkből vesszük az alábbi részleteket.

— Egyes külföldi lapok a Zeppelin Ocean feletti repüléseiben más is akarnak látni, miut sportszerűséget. Ezek nagyon tévednek, mert bár a magam részéről semmiféle rekordra nem töreksem, a Graf Zeppelin utjait soha sem tekintetem másképpen, mint sportszerű utazást. Lindbergh, Chamberlin és Köhl kapitány repülései sportszerű hőstettek, a Zeppelin repülései csak sportszerű utazások. A mi légi járműveink úgy készültek, hogy szabályszerű légi közlekedést bonyolítsanak le. Mostanában az újságokban számtalan cikk jelent meg arról, hogy a repülés terén a repülőgépeké, vagy a Zeppelineké lesz-e a végső szó. Az én nézetem szerint ilyen természeti konkurrenciáról szó sem lehet. Annyira nem lehet szó, hogy szívesen látjuk az Ocean fölötti repülésre alkalmas óriási repülőgépek készítését.

— Az Ocean fölötti repülések tekintetében azt tapasztaltuk, hogy még a legjobban sikerült repülőgépek által végrehajtott repülések sem nyújtanak kellő alapot arra, hogy rendszeres, szabályszerű időközökben történő utazásokat lehessen rájuk bázisozni. Ezzel szemben a mi Zeppelineink a legviharosabb idők kemény próbáját is kiállották és mindenkor elérkeztek a kitűzött célhoz.

— A háború alatt a léghajózás óriási léptekkel haladt előre. A repülőgépek és harci eszközök természetesen sokkal eredményesebbnek mutatkoztak, mint a kormányozható léghajók, ez nem jelenti azonban, hogy a kormányozható léghajók megkonstruálása terén nem tettünk volna óriási haladást. Ha hasonlítjuk a legutóbbi években készült kormányozható léghajókat azokkal, melyek a háború előtt készültek, azonnal észrevehetjük, hogy részben nagyságban, részben teherhordozási képességben és az állandó növekedő sebességben is rendkívül erős haladást tettünk. Azelőtt másodpercenként csak 18 métert haladt a kormányozható léghajó, most ez 36 méterre fokozódott és az akció-körzet 5000 kilométerről 11000 kilométerre növekedett. Ezeknek az adatoknak alapján bátran állíthatjuk, hogy elérkezett az az idő, amikor a kormányozható

léghajót nagy távolságra berendezett közlekedési eszköznek lehet tekinteni.

— Ezen a ponton felmerült az a kérdés, hogy vajon a kormányozható léghajóval való közlekedés kifizetődik-e vagy sem. Mindenekelőtt a postaszállítás kérdését kell vizsgálat alá venni. A kormányozható léghajó ma hét és fél tonna postát tud szállítani tekintet nélkül az utasokra, ami magában véve lehetővé teszi az olcsó tarifát. Körülbelül két dollárra tehető különként az a postai tarifa, amely a Zeppelinre alkalmazható lenne. A leveleken és újságokon kívül természetesen kisebb csomagok szállításáról is szó lehet.

— A postaszolgáltatón kívül nem szabad megelégedezni az utasok szállításáról sem. Az utasok szállítását a jelenlegi mértéknél jóval nagvobbra lehet fejleszteni anélkül, hogy magának a léghajónak nagyságát fokozni kellene. A legénységen kívül 100 utasra lehet berendezni a léghajót. A közlekedés tekintetében mindenképp Észak- és Délamerikával kell összeköttetést létesíteni. Elsősorban az Északamerikai Egyesült Államokkal kell összeköttetésbe lépni, nem szabad azonban megelégedezni arról, hogy Délamerikával is előnyös légi forgalmat lehet lebonyolítani, tekintettel arra a nagy időkülönbségre, amely a léghajó által megtett ut és a tengeri hajózás utja között fenn áll. Ugy Észak-, mint Délamerikában hivatalos körök már behatóan foglalkoznak evvel a kérdéssel és remélhető, hogy rövidesen megvalósíthatjuk a rendszeres téli és nyári forgalmat Európa, valamint Észak- és Délamerika között.

Románia egyelőre nem hajtja végre a jóvátételi konvenciókat

Bucurestiből jelentik: Miután a Youngterv a Romániának járó jóvátételi kvótát jelentékenyen leszállította, a kormány elhatározta, hogy a kérdés végleges megoldására nem

hajtja végre a Románia által a jóvátételi bizottság fizetési alapján kötött konvenciókat hanem azok teljesítését feltüggeszti.

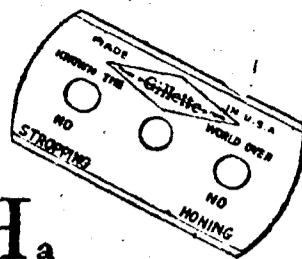
Megbilincselt embereket tilos a főuccákon vezetni.

Beltügyminiszteri rendelet, amely a közönség idegeit akarja megvédeni a csunya látványtól.

(Arad, október 1.) Érdekes beltügyminiszteri rendelet érkezett ma az aradi rendőrprefekturára. A beltügyminiszter felhívja a rendőrségek és csendőrségek figyelmét arra a körülményre, hogy sokszor a megbilincselt embereket, akiket bekísérnek, a legforgalmasabb utvonalon viszik végig a városban, amivel káros feltűrést keltenek.

A miniszterium arra kéri a hatóságokat,

hogy a bilincseket csak akkor alkalmazza, amikor azokra feltétlenül szükség van s ebben az esetben pedig olyan utvonalon kísérik a letartóztatott bűnöst, amely kevésbé látogatott, olyan időben, amikor ott vannak járókelők. Ezáltal — mondja a rendelet — elkerülők azokat a sokszor sértő megjegyzéseket is, amelyek a közönség részéről elhangzanak.

Ha pengét vásárol, kérjen Gillettet!

Minden kereskedésben kaphat eredeti Gillette-pengét. Ne fogadjon el mást! Ezek, az egész világon közismert pengék, 114 vizsgálatnak voltak alávetve, mielőtt Onhoz kerültek — s kellemes és tökéletes borotválkozást nyújtanak.

Gillette

Raducanut hazahívták külföldről.

A lapényi vizsgálat ügyében hívták vissza a munkaügyi minisztert, aki nagy eredményeket ért el Berlinben.

Bucurestiből jelentik: Raducanu munkaügyi miniszter, aki jelenleg a párisi keleti jóvátételi konferencián képviseli Romániát, táviratot kapott, amelyben hazatérésre szólítják fel. A visszavívás oka az, hogy a lapényi vizsgálatról kiadandó hivatalos kommunikét addig nem tudják nyilvánosságra hozni, míg a munkaügyi miniszter meg nem erősítette.

Raducanu munkaügyi miniszter, aki közben Berlinben is tartózkodott, igen fontos eredményeket ért el berlini tárgyalásai során a Németországgal való gazdasági kapcsolatok kiépítése tekintetében.

Változás várható a jugoszláv belpolitikában

Több horvát képviselő belép a kormányba.

Belgrádból jelentik: Megbízható politikai körökből eredő hírek szerint, egy hónapon belül a jugoszláv kormányban és politikában jelentős változások fognak történni. A változások legérdekesebb momentumai az lesz, hogy több horvát képviselő belép a kormányba.

— Egy kurjai bíró hirtelen halála. Budapestről jelentik: Ma reggel a Herczog-klinikán dr. Schulek Kálmán nyug. kurjai bíró a váróteremben hirtelen összeesett és meghalt. Szívrohamban ölte meg.

Elítéltek egy híres szélhámot, aki becsapta az angol királynét.

Sørensen Keresztély kopenhágai nyomdatulajdonos „pályája”. — Aki könyörgő levelek írásával vagyont szerzett magának. — Harmincöt éven át pumolta a dán szélhámot a világ jótékonykodó előkeiőségeit.

(Kopenhága, október 1.) A minap ért véget Kopenhágában egy szenzációs bűnpör, amely azt bizonyítja, hogy minden elővigyázatosság ellenére még ma is rá lehet szedni a jótékonykodó előkelőségeket. Sørensen Keresztély nyomdatulajdonos ez a zseniális szélhámot, aki a műhelyében nemzetközi levélgyarat rendezett be és a leggyafurtabb pszichológiai módszerrel csapta be a dozókat. Sørensen az egész világgal levelezett és minden levelében könyöradományokat kért. A lakásán hatalmas kartotékát találták, amely mindazoknak a személyiségeknek a címét és adatait tartalmazta, akik jótékonykodásukról híresek.

A kartotékát Sørensen felesége kezelte s gondoskodott a legújabb adatok nyilvántartásáról. Ebből a célból a házaspár egész sereg világlapra fizetett elő. A legnagyobb munkájuk mindig karácsonykor volt. Már hetekkel a karácsonyi ünnepek előtt megkezdtek a levelek szétküldését Londonba épp úgy, mint Newyorkba, Kairóba, épp úgy, mint Bombayba. Az egyiknek azt írták, hogy leszegényedett, sokgyermekes katolikus szülők, a másiknak, hogy Sørensen szabadgondolkodó, akit épen ezért fosztottak meg kenyérkeresetétől, a harmadiknak, hogy hitbuzgó zsidó, aki lengyelországi pogrom elől menekült Dániába. De talált a rendőrség olyan levelet is, amelyekben Sørensen tűzmadónak adta ki magát. Egy dús gazdag csikagói zsirkereskedőnek pedig azt írta a derék férfi, hogy a mormonok európai misszióján megtért s azóta lelkes tagja a mormonok hitközségének, amiért természetesen rengeteg üldöztetést kell elszenvednie.

Sørensen áldozatai között több uralkodócsalád is szerepel. Különösen sokat jövedelmezett a szélhámosnak az az ötlete, hogy

magától Alexandra angol királynétől kért könyöradományt.

A királyné tudvalevően a dán dinasztiaából származik. Nos, Sørensen a királyné dán érzelmeire hivatkozott, amikor sürgős segítséget kért tudóbeteg felesége és éhező nyolc gyermeke részére. A jószívű királyné és a szélhámos között hosszú levél- és táviratváltás fejlődött ki, ami idővel százötven fontot jövedelmezett Sørensennek. Leveleiben olyan szemérmes szegénynek mutatta magát Sørensen, hogy

a királyné egyenesen megtiltotta az udvarmestertől hivatalnak, hogy érdeklődjék a kéregző életviszonyai iránt.

Szinte érthetetlen, hogy Sørensen teljes harmincöt éven keresztül üzhette ezt a különös foglalkozást. Mint bevallotta, az vitte őt erre a „pályára”, hogy huszonegy éves korában valóban nyomorba került és kétségbeesésében levelet írt Mária dán hercegnőnek, aki mindjárt küldött neki száz koronát. Ekkor támadt az a gondolata, hogy az effajta levélírást süröbben fogja gyakorolni s valóban, rövidesen tapasztalta, hogy egész szépen keres.

Amikor letartóztatták Sørensent, saját villájában élt a főváros környékének egy legszebb pontján, hátszobái voltak és saját autót tartott.

Mint rendszeren, ezuttal is a bűnös saját maga okozta vesztét. Sørensen gazdag volt, de még gazdagabb akart lenni. Nyomdáját, amely évek óta csak szinleg működött, hatalmas összegre behiztosította és az egyik segéd közreműködésével fel-

gyűjtötte. A biztosítási csalásra rájöttek és így kiderül Sørensen különös élete.

A segédet egy évi fogházra ítélték, míg Sørensen valamennyi bünteselekményéért össz büntetésként három évi fegyházat kapott.

Két család uccai közelharca egy beregmegeyi községben

Egy halottja és két súlyos sebesültje van a küzdelemnek. A „győztes” családot letartóztatták.

Beregzsásról jelentik: A beregmegeyi Kisbégény községben a Thuróczy- és Komáry-családok évtizedek óta haragban álltak egymással. A Thuróczyak vasárnap este elhatározták, hogy végleg leszámolnak haragosaikkal. A leszámolásra Komáryék is felkészültek. A nyitó uccán megindult a harc késsel, kapával, doronggal.

A harcban a Thuróczy-család győzött. A 15 éves Komáry Zsigmondot több késszurással megölték. Komáry Ferencet és Józsefet életveszélyes sebesüléssel vitték kórházba, a győztes Thuróczy-család valamennyi tagját pedig erősen megvasalva beszállították a beregzsászi ügyészség fogházába.

„Mi kisebbségek csak a magunk erejében bizhatunk.”

Szüllő Géza dr., a szlovenszkói keresztényszocialista párt elnökének beszéde.

Prágából jelentik: Az országos keresztényszocialista párt ezrekre menő tömege Bealki községben nagy népgyűlést tartott, amelyen Szüllő Géza dr., a párt országos elnöke feltűnést keltő beszédet mondott. Beszédében a következőket mondta többek között:

— A magyarság önzetlennél és fanikadatlannal erős magyar hittel harcol az élő nemzet jogaiért. Az igazságtalanságok ellen idebenn

is és a külföld előtt is hirdetve egy népen esett jogtalanságot, kiújí tovább minden törvényes eszközzel a jóvátételért, amely jóvátételnek meg is kell jönnie. Mi, magyar nemzeti kisebbségek csak a magunk erejében bizhatunk és az igazság erős. Ha nem is érik meg egyik napról a másikra, egyszer mégis meg kell érnie.

Irodalom és művészet

Szeptember 10-én nyitja meg az aradi színház kapuit és a szezonnyitó operett a Szökik az asszony lesz, amely már hónapok óta uralja a budapesti Városi Színház műsorát. Brodsky Miklós valósággal lázba ejtette néhány csodaszép melódiával Budapestet. Egyetlen egyet kell csak említeni: Pardon, pardon Senora. Még néhány jelszó az előadásra vonatkozólag. Pazar kiállítás, elsőrendű tolmácsolása az operettnek. Néhány megnyugtató név a főszerepeket illetőleg: Viola Margit, Balázs István, Rudas Bandi, Lendvay Böske (az új szubrett bemutatkozása), Győző Alfréd, Csengery Ica, Nyerges Ferenc, Veér Paula, stb. Gömör László főrendező rendezte a darabot. Gellért dirigálja. Kőváry díszleteket fest. A színház igazgatósága a közeledő évadnyitás kapcsán itt közli a társulat végleges névsorát: Szendrey Mihály színházvezető (jellem és apa), Viola Margit (primadonna), Nagy Anci (primadonna), Lendvay Böske (szubrett), Izsáky Margit (társalgási színésznő, drámai szende), B. Kálmán Sári (társalgási színésznő, drámai szende), Fekete Irén (társalgási szalonkomika), L. Kiss Mariska (komika és anya), Csengery Ica (naiva), Török Ilona (társalgási színésznő), Papp Ella (énekesnő), E. Károly Klári (komika), Indra Manyi (énekes naiva), Veér Paula (táncosnő), Kerényi Emma (társalgási színésznő), Gömör László (főrendező), Balázs István (honviván), Jeney Ottó (honviván), M. Szendrey Mihály (táncos naturburs), Rudas Bandi (táncos komikus), Nyerges Ferenc (jellem és hős), Homokay Pál (drámai szerelemes), Győző Alfréd (buffó és apa), Kallós József (jellem és apa), Dálnoky István (jellem és apa), Erdélyi Kálmán (színész), Gellért Pál (karnagy), Szántó László (karnagy), Joanovits Sándor (síheder), Kőváry Emil (jellemszínész). Ezenkívül 12 tagú görlikar, 12 tagú férfikar és 16 tagú zenekar.

Beregi Oszkár memoárja a Színházi Életben. E heti számában kezdi meg a Színházi Élet Beregi Oszkár memoárjainak közlését. Egy rendkívüli élet izgalmas momentumai vonulnak fel ebben a memoárban, amely nemcsak Beregi Oszkárnak az élettörténete, de korrajz is. Magyarország legérdekesebb s talán legizgalmasabb idejének a korrajza. Incze Sándor népszerű hetilapjának új száma közli az Új Színház legújabb darabjának, a Kajüt-nek teljes szövegét, kottamelléklettel pedig csupa aláírva. A Színházi Élet új számának ve-

MIRIAMOK és MACSOROK

SÁNDOR FERENCNÉL.

Az esküdtszék tagjai az ítélet után valamennyien sajnálkozásuknak adtak kifejezést afölött, hogy a törvény rendelkezése miatt nem tudtak súlyosabb büntetést kiszabni. Legszívesebben életfogytiglan bezárták volna, de legjobban az bántotta az esküdteket, hogy a bűnös uton szerzett vagyonhoz nem lehet hozzányulni. Sørensen tehát három év múlva ki fog szabadulni s mint tekintélyes tőkés fogja leélni életét.

zercikkét Molnár Ferenc írta. Sok novella, regény, riport van még a 160 oldalas Színházi Életben, amelynek ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-ucca 10. szám.

Uj fűtőkészüléket kap a színház. A város mérnöki hivatala előkészületeket tesz arra, hogy a téli színházban felszerelje az új fűtőkészüléket. A szerelés még ezen a héten megtörténik, úgy, hogy a színházban az idén kielégítő lesz a hőmérséklet.

Nagyszabású vasúti panama Jugoszláviában.

Szabadkáról jelentik: A Belgrád—Zágráb vasútvonalon folyó munkálatoknál, ahol is tudvalevőleg egy második sínpart építenek ki, nagyszabású panamát lepleztek le. Kiderült, hogy vasúti főtisztviselők hónapok óta vesznek fel munkabéreket olyan munkások részére, akik az építésnél nem dolgoznak. A tisztviselők körülbelül ötmillió dinárral károsították meg az államot. Több vasúti főtisztviselőt letartóztatták.

A magyarországi pincérek a borralaló ellen.

Küldöttség Bud miniszternél.

Budapestről jelentik: A szállodal, kávéházi és éttermi alkalmazottak megjelentek Bud János kereskedelemügyi miniszternél, kérték a bóravalórendszer eltörlését, a munkaközvetítés megreformálását és a munkaidő korlátozását. Végül kérték a minisztert, hogy e célból sürgős ankétot hívjon egybe.

Bud János válaszában kijelentette, hogy a bóravalórendszert meg kell szüntetni és hogy rövid időn belül ankétot hív egybe.

A franciák egyelőre a Rajna-vidéken maradnak

Párisból jelentik: A francia gyarmattügyi miniszter ma érdekes nyilatkozatot tett a Rajna-megszállás kérdésében. A miniszter kijelentette, hogy a megszállás biztosítéka annak, hogy Franciaország betartja a házái egyezmény pontjait. Addig nem vonhatja vissza a francia csapatokat a Rajna-vidékről, míg Németország el nem fogadja és végre nem hajlja a Young-tervezetet.

Oktober

1.

Az új előfizetési negyed küszöbén arra kérjük helybéli és vidéki előfizetőinket, hogy az „Aradi Közlöny”-ért való hátralékos tartozásukat, valamint az előfizetés megújítását a kiadóhivatalnak idejekorán beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Holnap szabadul az aradi fogházból egy szerelmi dráma szomorú hőse.

Weinberger Gyula építési rajzoló hat évig raboskodott, mert egy bűnfelelt pillanatban lecsurta szerelmességét, egy Astra-gyári tisztviselő feleségét. — Emlékezés a borzalmas esetre. — „Jobban félek az új biettől, mint annakidején a börtöntől.”

(Arad, október 1.) Hat esztendei fogság után Weinberger Gyula építési rajzoló, ki 1923. augusztusában meggyilkolta Fuchs Ferenc Astra-gyári hivatalnok feleségét, holnap, október másodikán szabad ember lesz. Tragikusan jelentős fordulat ez a dátum is Weinberger életében, mert a szűk cellában, iroda falai között átélt hat esztendő, amelyben a szabadságot csak a magas épületekkel körülvett fogház udvara jelentette, a tragikus emlékeken kívül is mély nyomot hagy az ember lelkében.

— Ugy érzem — mondotta Weinberger — hogy most jobban félek a kiszabadulástól, mint annak idején a börtöntől.

Rövid szünet után nedvesen pislogó szeméből kicsordult egy könnyesepp és halkán felsóhajtott:

— Csak az emlékeimet is itt hagyhatnám... A hosszú, kopottfalu folyosón konganak a börtönör egyenletes léptej. Itt beszélgetek Weinberger Gyulával, aki öt perc szabadságot kapott az irodától. Az ablak mellett állunk és előtünk a négyszögletes szűk udvar, hatalmas falával, vasrácsos ablakával, amelyeknek csaknem mindegyikében, mint a romantikus festményeken láthatók, egy-egy csikorusuhás rab görnyed és bámulja az eget. Talán mindegyiknek a lelke átrepül most a magas téglafalakon és gyönyörködik a szabadságban. Egyik folyosóról harsányan hangzik fel egy örök messze visszhangzó kiáltás. Valami parancs hangzott el. Mindegyik rab megmozdul a vasrács mögött és eltűnik a börtöncella hemályában.

Ismét Weinbergert látom magam előtt. Sápadt, sovány arcára két mély vonalat rajzolt a hat esztendő. Kissé meggyörnyedten áll; bizonyosan hat évvel ezelőtt egyenesebb volt a tartása. Szó-lásra akarom bírni, de nagyon nehezen hagyja el ajkait a beszéd.

— Nehéz nekem emlékeimet felidézni — szólt csöndesen — úgy érzem, hogy minden szavammal, ami a multra emlékeztet, fájó sebekben vágjalok. Aztán az urak úgy irtak rólam, mint közönséges gyilkosról, pedig nem voltam az. Csak ember voltam, szenvedő, megátkozott ember...

— Most alkalom van arra, hogy a közönség tisztán lássa a tragédiát. Annak idején csak a jegyzőkönyvekből ismertettük. Beszéljen, Könnyíteni fog magán velem.

Weinberger Gyula rágyújt egy cigarettára és kifelé bámul az ablakon. Hagyom, hogy kutasson emlékei között; hiszen utoljára a bírák előtt beszélt arról, hogy meggyilkolt egy asszonyt. Ideges arcán látszik, hogy gondolatban átél mindent. Szemeibe ismét könnyek gyűlnek és halkán beszélni kezd.

— Nagyon szerettem azt az asszonyt. Ő is szeretett engem. Milliószer kérdeztem önmagamtól; mért kellett neki meghalni? Mért kellett őt megölnöm? Nem tudok erre a kérdésre válaszolni. Azon a napon elmentem hozzá. A konyhában tartózkodott. Előtte való nap együtt voltunk és úgy beszélgettünk egymással, mint akik elintézték jövőjüket. Szerettük egymást. Az asszony elválik férjétől, én elveszem feleségül. Semmi diszharmónia nem vegyült szerelmünkbe és másnap... Másnap, amikor bementem, hidegen fogadott.

— Elég volt belőled — mondotta — hallottam, hogy más barátnőd van, másnak udvarolsz! Meni, végeztünk egymással!

— Nem igaz! Nem igaz! — sikoltottam — csak téged szeretlek!

De minden hiába volt. Az asszony kiutasított. Miért. Nem tudom. Ez örök titok marad. Miért mondta, hogy más szeretek, amikor senki sem kellett csak ő. Miért, miért? Ezen töprengek, ezen töprengtem hat esztendeig, de sohasem tudok választ adni kérdéseimre.

Egy fél percre megszakítja vallomását. Ideges lesz. Keze reszket, ajkai remegnek. Látszik, hogy erőszakkal fojtja el a feltörni akaró sírást. Azután halkán, szakadozottan folytatja:

— Igen, kiutasított. Hidegen, kegyetlenül. Kikart dobni, mint egy megunt butordarabot. És tegnap a karjaimban tartottam. Tegnap azt monda,

hogy szeret. Ugy érzem, hogy száz ember közül száz nem tehetett mást az én helyzetemben. Hátratóltam az ajtó felé és az asztalon megvillant a konyhakés. Fényes pengéjébe belekapcsolódott pillantásom és mintha valami rémséges távolságból hallanám: Távozz! Takarodj!!! Tegnap még csókoltam és ma gyűlölettel sikoltja rám: Távozz! Takarodj!

Elhomályosult a szemem. Agyamban zürzavaros káosz keletkezett és felkaptam a konyhakést. Csak arra emlékszem még, hogy szurtam, vágtam vele jobbra-balra... és a kórházban tértem magamhoz. A kést saját mellembé is beleszurtam. Hégye a hátamon jött ki. Kilenc hét a kórházban. Egy esztendő vizsgálati fogságban. Tárgyalás, ítélet, borzalom...

— Tizenöt esztendőre ítélték el. Nem a súlyos ítélet fáj nekem, hanem az, hogy előre megfontolt szándéknak vették bűnömöt. Esküszöm önnek is

Január elsején kezdik meg működésüket a kerületi igazgatók.

Bucurestiből jelentik: A „Lupta” értesítése szerint a kerületi igazgatók kijelölése november végén fog megtörténni. működésüket

pedig január elsején kezdik meg az új költségvetés életbeléptetésével egyidejűleg.

Ujból letartóztatják a Müller-ügy szabadlábrahelyezett gyanúsítottjait.

A temesvári General Procuror új vádirat elkészítésére kérte fel az aradi ügyészséget. — A főügyész holnap dönt Cusman Miklós, Balogh Sándor, Berger Manó és Márkus József újabb őrizetbevétele fölött.

(Arad, október 1.) A vasuti sikkasztás ügye, amely nemrégiben állandóan napirenden szerepelt, mára újabb szenzációt termelt ki. Mint ismeretes, a letartóztatottak közül többeket szabadlábra helyeztek, részint bizonyos kaució lehelyezése ellenében, részint pedig azért, mert a vizsgálat egyelőre nem talált olyan fontos vádmotívumokat, amelyeknek alapján fogvatartásuk föltétlenül szükséges lenne. Így szabadlábra került Cusman Miklós, Balogh Sándor, Berger Manó és Márkus József, de természetesen a vizsgálat tovább folyik ellenük. A szabadlábrahelyezettek ügyében most meglepő és váratlan fordulat készül.

Ma reggel a temesvári Procuror Generaltól átirat érkezett az aradi vezető főügyészhez, amelyben arra kéri az aradi ügyészséget, készítsen újabb vádiratot ellenük és javasolja a vizsgálóbíróságnak nevezettek újbóli letartóztatását.

Október 7-én folyósítják az esküt nem tett tisztviselők nyugdíját.

Pénteken írja alá a pénzügyminiszter a kiutaló rendelkezést.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) Boila Romulus dr. szenátusi elnök tegnap Bucurestiben járt, hogy megsürgesse az esküt nem tett nyugdíjasok nyugdíjtörvényének végrehajtási utasítását. A végrehajtó-bizottság már magáéva tette az ügyet azon az alapon, amint azt Boila Romulus az esküt nem tett tisztviselők megbízottai-val megbeszélte. Most már csak a pénzügyminiszter aláírása van hátra, ami pénteken

Az utóbbi időben ugyanis az állam kárára több olyan sikkasztás történt, amelyeknek tettesei aránylag kis mértékben büntödnék csak az állam vagyonának eltulajdonításáért s szabadságot élveznek akkor is, amikor több súlyos gyanuok, sőt vád van ellenük.

Nicolescu Miklós vezetőügyész ma még nem foglalkozott az ügygel, holnap azonban sor kerül rá és minden bizonnyal el is készíti az újabb vádiratot a szabadlábrahelyezett vádlottak ügyében. Az akták valószínűleg még a holnapi nap folyamán átkerülnek a vizsgálóbíróhoz és amennyiben ő is magáéva teszi az újabb ügyészségi vádiratot, újból letartóztatásba kerülnek az ügy szabadlábrahelyezettjei, ellenesetben pedig az ügyészség felfolyamodása után a temesvári Tábla mondja ki a döntést a dologban.

megtörténni és így legkésőbb október 7-én folyósítani fogják az első összeget.

A Monitorul Oficial tegnapi száma közli azt a régenstanács által aláírt rendeletet, a mely szerint 100 millió lej rendkívüli hitelt folyósítanak a nyugdíjintézetnek a nyugdíjak megjavítása céljából.

Eltemették Páris bíboros érsekét.

Párisból jelentik: Ma temették el nagy gyászpompával Duhois bíborost, Páris érsekét. Egyházi, világi és katonai előkelőségek kísérték a menetet a gyászházból a Notre-dame templomba, ahol gyászistentisztelet volt. A ravatal a templom főhajójában volt felállítva, ahol sok ezren tekintették azt meg.

„CENTRAL” mozgó Str. Russu Sirianu, volt Aulic L. uca

Ma, szerdán d. u. 5, 7 és 9 órakor

Premier!

Az odesszal spion

Mélyhatású orosz dráma.

Főszerepben az orosz színészet nagyságai:

Goine Kraltoenco, A. Veidt, N. Komarow.

„ELIT” mozgó a városligetben

Ma, szerdán d. u. 5, 7 és 9 órakor

GRETA GARBO és JOHN GILBERT

sláger filmje

„Végzet”

Monumentális dráma a becsület, szerelem és az igaz erkölcsről.

H I R E K.

Vizit az őszi fürdőn.

A drappszinü épületre nem azt írják, hogy Grand Hotel, hanem: Hotel Grand. De előtte lila és piros virágok alkotnak színes félgömböket. És a sétányok mentén árva, álmos padok. Olyanok, mint az a pár öreg néni, kik szólanul ülnek erre-arra. Fáradtan mozdulatlankodnak és hagyják, hogy csiklandozza őket a napfény. Nyugodt és lankadt mosollyal nézik a zöldet, hogy sárgui-barnul lassan mindenütt és örülnek a maguk módján a délutáni sugaraknak. Ez a nap az övék, most teljesen így szeptember végén. Ez az ő nyaruk. Halk, csendes nyár. Kevés meleggél ebéd után. És oly stilszerű ebben a millióban egy kövér, öreg rigó, amely a vendéglő terraszán ül, valamelyik szék hátán és tollázkodik. Mellette két elszomorodott férfi sört iszik öszikabátban. Nem törődnek a rigóval. A rigó se velük. A borilú ponyvaregényt olvas a sarokban.

— Igen — mondja élesen, ha megcsöndül valahol a pohár, de nem mozdul.

Minek is? Oly mindegy most már...

Egy szürke kis fiu pedig az áhitatos szundikálásban a Villa Glórián nézi, a Villa Glórián egy ablakot, amely kinyílt mostan. És az ablakban a szőke őszi asszonyt zöld kendővel a vállán, ahogy kinéz a néma parkra. Így nézik egymást, de néha beszélnek is pár szót. Sokat nem lehet mert szeme furcsa távolokba réved, mintha várna valakit. Mintha biztos, jönne valaki ebben az ünnepes délutánban. Valahonnan messziről. Onnan talán, ahonnan ő is idevetődött: ki tudja. És — mi-ni — furcsa zörgés után belopódzik az uton egy elegáns turakocsi. Barnult férfi lép le róla, nagyon autósan. Pullower, haubni és térdnadrág. Meglátja ő is a nyitott ablakot a Villa Glórián. Lehajta fejét a szőke asszony, úgy látom, pirosabb az arca, aztán mozog és igazít magán. A pulloweres pedig csak áll és néz. És nagyokat szí a cigaretából. A soffőr is ember. Ő is elfordul egy kicsit a volán mellől. És vigyorog.

— Nna, — mondja derülten — megiszom egy spriccert.

— Jó. Jövök én is.

És megindultak. A Villa Glórián lassan becsukódott az ablak. Csak csend, csak csend, a nagy álom előtt. És negyedóra múlva duruzsolt a gép. Kipattant az ablak: hát hogyan? Csak így?...

Csak. Az autó eltűnt az országút porában. Rövid a vizit az őszi fürdőn.

A szürke, bus fiu még mindig nézte az ablakot. Az ablakot, amely kinyílt újra. A szőke őszi asszony nevetett benne, mintha mondani akarna valamit. És a fiu felállt és odament. Tudta, hogy egy szó sem igaz abból, amit hall, tudta, hogy fanyar körte ő csak, de istenem, ha nincs más... tudott, látott mindent, de azért feszült mellette ment be a Villa Glória ajtaján. Titokban talán hálás is volt egy loma gépnek, amely elment.

Az ablak ismét becsukódott. Benéztem, pillanatra, de nem lehetett látni semmit. Pedig ott subant el a kocsi közvetlen a Villa Glória ablaka előtt.

(Lippafüred.)

Fóthy Ernő.

— Időprognózis. Felhős, enyhe idő várható esőhajlammal.

— Manju Mária királynénál. Bucurestiből jelentik: Maniu Gyula miniszterelnök ma kihallgatáson jelent meg Mária királynénál. A miniszterelnök bazarcici tartózkodását felhasználja arra, hogy a helyszínen vizsgálja meg a komitácsi támadások ügyét, amely a legközelebbi minisztertanácsban is megbeszélés tárgyát fogja képezni.

Nagy előkészületek Macdonald fogadtatására Newyorkban

Newyorkból jelentik: Macdonald, Anglia miniszterelnökének fogadtatására megtörténtek az előkészületek. A miniszterelnök hajója elé Newyork város díszbárháza megy, amelyben az üdvözlő bizottság tagjai foglalnak helyet. A parton díszlovások várják a vendéget, akik a megjelent hivatalos személyekkel együtt

elkísérik a Brodwayn át a városházához. A városhuza előtt díszruhába öltözött katonák és matrózok állnak sorfalat.

Kell és Krausz nál generációk vásárolnak köz tudomása miéért?

Nansen a Graf Zeppelin északsarki utjáról.

„Optimizmussal tekintek az expedíció elé.”

Berlinből jelentik: Pritiof Nansen a világhírű sarkkutató ma szenzációs nyilatkozatot tett a Lokalanzeigernek a Graf Zeppelin 1930-ban tervezett északsarki utjáról. A sarkkutató kijelentette, hogy az expedíció célja a vizrajzi és földrajzi viszonyok tanulmányozása, a tenger és szárazföld megoszlásának térképezése és tanulmányozása. Nansen szerint az északi sarkon a tenger több ezer méter mélységű.

A Graf Zeppelin 150 méteres magasságban lebeg a levegőben és úgy méri a tenger mélységét. Az expedíció alkalmával nagyje-

lentőségű meteorológiai megfigyeléseket eszközölnek, amelyek főként azért jelentősek, mert az északsarki klímának nagy befolyása van az északi földteke éghajlatára. A Graf Zeppelin első útja csak előkészíti a többi expedíciót.

— Egyáltalában nem fontos, — mondotta a világhírű tudós — hogy az északi sarkot átrepüljük, sőt az a valószínű, hogy nem repüljük át. Az expedíció elé bizonyos optimizmussal tekintek, mert a Graf Zeppelinnel világgörbületi útján sokkal nagyobb akadályokat kellett leküzdenie.

— Előkészületek Mária özvegy királyné fogadtatására. Nagy előkészületek folynak megveszte Mária özvegy királyné látogatására. Az államépítészeti hivatal most a Paulis felé vezető utat hozza rendbe, mert az özvegy királyné ezen az uton halad végig. Javításra kerül még a Konop község felé vezető utvonal is.

— A közigazgatási törvényt végrehajtó bizottság munkája. Csütörtökön ül össze a közigazgatási törvényt végrehajtó bizottság. Az ülésen az egyes járási bizottságok előterjesztik az egyes munkálatok eredményét, így jelentést tesznek az illetőségi, a férfi választói, a női választói, valamint a 600 lakosnál kevesebb lakossággal rendelkező községekben elkészített otthon-listák összeállításáról. Ezután be terjesztik azokat a felebbezéseket, amelyek fellett a járási bizottságok döntöttek.

— Bocu Sever Aradon. Ma Aradon járt Bocu Sever bánati miniszter, aki most Lippán tölti szabadságát. A miniszter előkészületeket tesz Mária özvegy királyné fogadtatására, aki házának vendége lesz aradi látogatása alkalmával és erre az alkalomra ma különböző be vásárlásokat eszközölt a városban.

— A liberálisok lemondtak a kormánybuktató kampányról. Bucurestiből jelentik: A Lup-ta tudni véli, hogy a liberálisok lemondtak a kormánybuktató kampány megindításáról és a parlament megnyitása napján tartandó tüntetésről, de lehetséges az is, hogy a kongresszust is elhalasztják bizonytalan időre.

— Flőléptették az aradi tüzérsztyál parancsnokát. Sion loant, az aradi első tüzérsztyál parancsnokát, akit, mint vezérkari őrnagyot, a bucuresti-i második hadtest vezérkarából neveztek ki az aradi tüzérség élére, alezredessé léptették elő. A kiváló törzstiszt avangementja meleg rokonszenvet keltett nemcsak az aradi tisztikarban, hanem a polgári társadalomban is.

— Thomas beszámolója kanadai utjáról. Londonból jelentik: A munkáspárt mai konferenciáján Thomas főpecsétör kanadai utjáról számolt be és elmondotta, hogy Kanadában az angol szén, vas és acél számára teremtett piacot. Celly kiküldött indítványozta, hogy a konferencia utasítsa vissza a munkanélküliség elleni biztosításról szóló javaslatot, amelynek elfogadása bizalmatlanság lenne a kormány ellen. A konferencia csak minimális többséggel utasította el a javaslatot.

— Aradról elszármazott építésmérnök kinttetés. Méltó kitüntetésben részesült a jugoszláv kormánytól Tabakovics György építésmérnök, Tabakovics Emil aradi közismert és közbecsülésben álló építész fia. Tabakovics György az impériumváltozás után költözött Jugoszláviába, ahol nemrégiben az a megfizettetés érte, hogy őt bízták meg a szerb vörös-kereszt palotájának az építésével. A hatalmas építkezés befejezése után a kormány a „Sveti Sava” renddel tüntette ki

— Fogva maradnak a „vörös nap” röpecdulaosztói. Az aradi törvényszék Janculescu konfirmáló tanácsa ma foglalkozott Engländer Ferenc és Imre aradi inaslegények szabadrábra helyezésének ügyével, akiket augusztus elején, az ugynevezett „vörös napon” kommunista iratok terjesztése miatt tartóztattak le. A tanács elrendelte ugyan szabadrábra helyezésüket, azonban Savoiu ügyész felebbezést jelentett be s a két fiatal ember így továbbra is vizsgálati fogságban marad.

— Összeállítják a fegyvergyakorlatra beílvandó tisztek névsorát. Bucurestiből jelentik: A vezérkar most állítja össze az őszi fegyvergyakorlatra és kiképzésre beílvandó tisztek névsorát.

— Súlyos motorkerékpárszerencsétlenség az országuton. Nagykanizsáról jelentik: Bazsó Károly és Lajos motorkerékpárral mentek Nagybarom község felé, amikor az uton egy parasztszekér nekikihajtott és mindketten az utra vágódtak. A parasztszekér megszőkött és otthagya őket verbefagyva az országuton. Egy magánautó vette fel őket és életveszélyes állapotban szállította be a kórházba.

— Renoválják a megveházát. A megyei prefekturán nagy renoválási munkálatok folynak, most hajtják végre a költségvetésben 140.000 lejes kiadással felvett átalakításokat. Most a lépcsőházban folynak a munkálatok, úgy, hogy a bejárat az udvar felőli lépcsőn van, mert a fölépcsőt elzárták.

— A magyar-jugoszláv döntőbíróóság tárgyalásai. Párisból jelentik: A magyar-jugoszláv döntőbíróóság ma kezdte meg tárgyalásait Van Svoten hollandi megbizottal. A tárgyalások folyamán összesen husz pör kerül döntés alá, amelyet részben magyar állampolgárok indítottak Jugoszlávia ellen, részben szerbek Magyarország ellen. A peres ügyek minden esetben a határmegállapítás miatt keletkeztek.

— Ítélet után ismét elővették Fáskertti Tibor egy izgatási ügyét. Fáskertti Tibor ma ismét vádlottként állott az aradi törvényszék Janculescu-tanácsa előtt. A hírlapíró időközben már megszűnt Virradat című napilapjának egyik cikke foglalkoztatta a tanácsot. A cikkben az ügyészség államellenes izgató tendenciát látott és ezért fogta perbe Fáskertti Tibort. A tárgyaláson Cuciuc ügyvéd arra hivatkozott, hogy ebben a sajtóperben Fáskertti Tibor már felmentő ítéletet kapott, úgy az aradi törvényszék egy másik tanácsától, mint a temesvári táblától és így egészen illuzórikussá válik a második vádemelés. A bíróság úgy határozott, hogy az iratokat a védő betérjesztése kapcsán át tanulmányozza és a tárgyalást elmozdítja.

— **MÉGALAKULT A NEMZETI-PARASZT-PART BANKJA BUCURESTIBEN.** Bucurestiből jelentik: Ma megalakult a nemzeti-parasztpárt új bankja, amely hivatott lesz a nagy liberális bankok tevékenységét ellensúlyozni.

— **A litván exdikátor akciója a kormány ellen.** Kovnóból jelentik: Voldemaras, Litvánia volt diktátora a faszisták „Vas Farkasok” nevű szervezétének élére állott, akiket a kormány ellen akart felhasználni.

— **Gyilkosság a bécsi munkásnegyedben.** Bécsből jelentik: A Favoriten munkásnegyed munkásotthonának egyik szobájában átlőtt fejjel találták Tommerle József 20 éves asztalossegédet, a védőrség tagját. A gyanú Petrász János cipészsegéd ellen irányul, aki kihallgatásakor zavaros vallomást tett, úgyhogy a rendőrség letartóztatta.

— **Erkölcstelen merénylet elkövetése miatt feljelentettek egy 15 éves aradi fiút.** Ma délelőtt az aradi államrendőrséghez feljelentés érkezett, amely egy gáii tizenöt éves fiút azzal vádol meg, hogy erkölcstelen merényletet követett el egy nyolc-évesztendős leánya ellen. A feljelentést a leány édesanyja tette meg. A fiút előállították és megindult ellene az eljárás.

— **A moreni-i szondatűz.** Bucurestiből jelentik: A négy és fél hónap óta tartó moreni-i szondatűz napról-napra veszedelmesebb méreteket ölt. Megállapították, hogy a tűz kezdetekor 220 atmoszf. ra volt a gáz nyomása, amely most 260-ra emelkedett. A föld alól állandó moraj hallatszik és a gáz ma már nemcsak a szondából tör elő, hanem utat talál nagyobb távolságokra is. A környékbeli lakosság körében a legnagyobb rémület uralkodik.

— **A vonat elé vetette magát.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Szatmári Béla 28 éves napszámos a Szegedre induló vonat elé vetette magát. A vonat teljesen összeroncsolta a szerencsétlen ember testét. Levelet találtak nála, amelyben elbucszuk barátaitól. Öngyilkosságának okát nem tudják.

— **Autóbalesetek Budapesten.** Budapestről jelentik: A Klotild- és Falk Miksa-ucca sarkán egy teherautó két kövezőmunkást elgázolt. Nagy Károly 32 éves munkás súlyos fejsérülésébe belehalt. A másikat életveszélyes állapotban szállították kórházba. Ugyanebben az időben a Vágány-uccában egy autóbussz belerohant egy teherautóba. A teherautó felborult s annak sofőrje és két utasa életveszélyesen megsebesült.

— **Bérelt helyek a vasuton.** Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága külföldi mintára életbeléptette a számozott fülkehelyek bérlését. A külföldre irányuló vasutak közvetlen kocsijainak fülkehelyeit már az elutazást megelőző nap lehet bérelni. A bérlési díj az első osztályu helyeknél nyolcvan, a másodikosztályu helyeknél negyven lej. Az üdvös intézkedés ma lép életbe.

— **Végét ért a poseni kiállítás.** Varsóból jelentik: Tegnap zárták be a miniszterelnök jelenlétében a poseni nemzetközi kiállítást. A kiállítást öt millió ember látogatta meg.

— **Leszállt Bucurestiben az első személyszállító repülőgép.** Bucurestiből jelentik: Ma délután fél 5 órakor a Baneasa repülőtéren leszállt az első nagy személyszállító repülőgép. A gépnek négy vezetője és 400 lóerős motorja van. A leszállás simán ment végbe.

— **Óriási ősember lábnyomára akadt egy olasz tudós.** Londonból jelentik: Caprini, az olasz tudományos expedíció vezetője Limpopo mellett egy kőben óriási emberi lábnyomra akadt. A lábnyom több százezer éves és a tudományos expedíció megállapítása szerint, óriási majomszerű ősembertől származik. A talált kődarabot Olaszországba szállítják.

— **Meghalt a német jogtudomány neosztora.** Bécsből jelentik: Grünhut Károly Sámuel, a német jogtudomány neosztora, a kereskedelem és váltójog egyik legnagyobb nemzetközi tekintélye, ma éjszaka 85 éves korában Bécsben elhunyt.

Nagy áresés a budapesti tőzsdén.

Megbeszélések Bud miniszterrel a tőzsde szanálására.

Budapestről jelentik: A budapesti értéktőzsdén öt-hat nap óta feltűnő árukinálat tapasztalható.

Ennek következtében az értékpapirokban tíz-tizenkét százalék áresés mutatkozik. Szakkörök véleménye szerint az áresések nem a helyzet kénét mutatják, csupán az

oka, hogy a pénz szűke miatt nagyon sokan tudnak részvényeket és a tőkével rendelkezők nem részvényekbe fektetik pénzüket. A tőzsde vezetői ma felkeresték Bud János minisztert és megbeszéléseket folytattak a tőzsde szanálására vonatkozólag.

Guillotin-halálra ítélték két gyermekembert Franciaországban.

Egy tizenhatéves gyermek megölt egy 65 éves öregasszonyt és ezért halálraítélték. — A megtorlás szelleme vezette a bíróságot.

(Páris, október 1.) A francia kriminalisztikának újabb szomorú szenzációja van,

Arras bírósága tegnap egy 16 éves gyilkost, Jean Fourriert halálraítélte. Tragikus ebben a halálos ítéletben az a körülmény, hogy egy 16 éves gyermeket sújt a halálos büntetés és hogy pár napon belül

az Arrasban kimondott halálos ítélet már a második eset, amikor egy iskolaköteles korban levő gyermek felett mondja ki a francia bíróság a lehető legszigorúbb büntetést és guillotin alá küldi a fiatalkoru bűnözőt.

A francia igazságszolgáltatásra nem vet valami kedvező fényt ez a körülmény és különösen kifogásolható büntetőjogi szempontból az a tény, hogy

a bíróság egyik esetben sem vette a vádlottat beható pszichológiai vizsgálat alá, nem vizsgálta meg a gyermek elméleti állapotát, bár különösen az első eset nyilvánvalóan pathologikus tüneteket hozott felszínre a vádlottnál, aki egész gyermekkorát lengyel harc területen töltötte, semmiféle nevelésben nem részesült, csaknem teljesen elvadult tizen-nyolc éves fickó volt. Mind a két tárgyalás csaknem középkori jellegű igazságszolgáltatás jegyében folyt le, amennyiben

a legszigorúbb megtorlás szelleme nyilatkozott meg a bíróság tagjainak viselkedésében

és a szemet-szemért, fogat-fogért elve jutott érvényesülésre. A tárgyalások folyamán még csak kísérlet sem történt, az eset pszichológiai hátterének felderítésére és a védők minden

— **Visszavonták a Windischgraetz herceg elleni csódkérelmet.** Bécsből jelentik: Windischgraetz Ernő herceg ügyében, amiről többször beszámoltunk, ma újabb fordulat állott be. A herceg lakásadónje ugyanis visszavonta a herceg elleni csódkérelmet. Kiderült, hogy Windischgraetz Ernő herceg egész a legutóbbi időkig rendszeresen fizette a házbért, eltele soha végrehajtást nem rendeltek el és az sem áll, hogy a herceg Döblingben bárkinnek is tartozna.

— **Elmaradt a palesztinai arabok sztrájkja.** Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai arabok az ítéletek miatt tervbe vett sztrájkot elhalasztották. Az arab vezetők először a kormányzóval akarnak tárgyalni. Jeruzsálemben és Jaffában a helyzet rendkívül feszült.

— **Ügyészségi hírek.** A schöndorfi csendőrség ma telefonon jelentette az aradi ügyészségnek, hogy özvegy Pop Miláné 73 esztendősen öregasszony, ittas állapotban egy vízzel telt árokba esett, amelybe belefulladt. Az ügyészség megadta az eltemetkezési engedélyt.

— **Herz Mária, Strada Veasca Bogdan 12. szám alatti lakosnő feljelentést tett a rendőrségen, hogy két értékes kabátját elloptak.** A rendőri nyomozás eredményt is produkált, amennyiben sikerült letartóztatni Juhász János aradi lakost, akinél megtalálták a két kabátot. Juhász János vallomásaiban azt adta elő, hogy az őcskaplagon vette a szobaforgó két kabátot 1000 lejért. A rendőrség átkísérte az ügyészségre, ahol letartóztatásba helyezték.

— **Dr. Uihelyi külföldről hazaérkezve, rendeléseit újból megkezdte.**

kísérletét szétaposták a bürokratikus igazságszolgáltatás kerekéi.

A 16 éves Jean Fourriert azzal vádolták, hogy jótévőjét, egy 65 éves asszonyt, meggyilkolta és kirabolta. Már a gonosztett elkövetésének módja is elárulja, hogy ennek a gyermek-bűnözőnek esetében pathologikus jelenséggel állunk szemben, hiszen Jean Fourrier 65 késszurással ölte meg a 65 éves asszonyt. Amikor azt kérdezték tőle, miért kellett gyilkolnia és mire akarta fordítani a rablított pénzt, azonnal így válaszolt:

— A kávéházban a nagyokat akartam utánózni.

A tárgyalás szellemére nagyon jellemző az a kérdés, amelyet az elnök a gyöngébb értelmű gyermekekhez intézett. A cifra kérdés így szólt:

— Hogyan magyarázod meg azt a dualizmust, amely a Patronázusban a papok által beléledoltott etikai nevelés és megvetésre méltó tettek között megnyilatkozik?

Természetes, hogy a gyermek a bíró magas filozófiájú kérdését nem értette meg és arra mélyen hallgatott. Hallgatását pedig a bíróság megátalkodott konokságnak minősítette. Az egész tárgyalás különben katekizmus formájában ment végbe, amennyiben az elnök és az ügyész felváltva szuggesztív kérdéseket adtak fel, amelyekre az állandóan síró gyermek mindig így felelt:

— Igenis, elnök ur!

A vélo csupán arra szorítkozott beszédében, hogy irgalmasságot kérjen a talán teljesen nem is beszámítható védenca számára. Az irgalmasságot azonban a bíróság nem kívánta gyakorolni és az ítélet egyhangúlag a guillotine által való halálra szólt.

— **Dr. Ungár hegedű-kurzusaira jelentkezní a Bohus-palotában, vagy Strada Bucur (Eötvös-ucca) 19. szám alatt lehet.**

— **U. Éghy Ghyssa gimnasztika és ritmikai kezdőkurzusai csütörtökön kezdődnek, gyerekek, felnőttek és asszonyok részére. Bohus-palota**

— **Huszonnyolc év óta van már beszélőfilm.** A talkie, a beszélőfilm világgraszoló diadala nemcsak egy technikai találmány elterjedését jelenti, hanem egy olyan újfajta művészetnek a megszületését is, amely teljesen megváltoztatja az emberiség gondolkozásmódját. A beszélőfilm lényegéről, módszeréről, eredetéről, mindemellett nagyon keveset tud a mai közönség, ki tudja, hogy tulajdonképpen már 28 év óta van beszélőfilm, s hogy mik azok az okok, amely miatt mégis most terelődött rá a vállalkozók figyelme? Mindezekre a kérdésekre rendkívül érdekes, eredeti amerikai fényképekkel illusztrált cikk keretében válaszol a Lantos Magazin legutóbbi száma, mely egyébként is bővelkedik a legkülönbözőbb témakörbe tartozó, magas színvonalú és szórakoztató szépirodalmi művekben és cikkekben, valamint művészi fénykép- és rajzprodukciókban. A Lantos Magazin havonként kétszer jelenik meg. Ára számonként 40 lej. Évi előfizetés 1000 lej.

Mulatság.

— **Az aradi nyomdászok szűrtül mulatsága** vasárnap délután 3 órai kezdettel a volt Akác-uccai Gutenberg-Oththonban tartatik meg, melyet este nyolc órakor műsoros estély, majd tánc követ.

Lányi püspök megvédi Ferenc Ferdinánd emlékét.

Monarkia volt trónörökös eredetiben olvasta Kossuth debreceni beszédét, melyet a Habsburgokat detronizáltak. — Érdekes epizódok Ferenc Ferdinánd életéből.

(Bécs, okt. 1.) A bécsi lapok, különösen pedig a Neue Freie Presse igen sokat foglalkozott az elmúlt hónapok folyamán Ferenc Ferdinándnak, a monarchia volt trónörökösének személyével. Különböző megvilágosításban láttak napvilágot azok az új és új részletek, intimitások, melyek úgy politikailag, mint egyéniül fűződtek a szerencsétlen végű trónörökös személyéhez. Különösen kidomborodott e cikkekben Ferenc Ferdinándnak, a magyarok elleni antipátiája.

Ujabb Julian Weiss udvari tanácsos igyekszik az objektivitást egy hatalmas terjedelmű cikksorozatában megállapítani a trónörökös személyét illetően.

Ugyancsak a N. Fr. Pressében írt legutóbbi érdekes cikket Lányi József prépost, tüni püspök, aki személyes impresszióit mondja el Ferenc Ferdinándról. Különösen érdekes a cikk azért is, mert írója magyar ember, aki nemrégiben repatriált Nagyváradról Budapestre és annak idején Ferenc Ferdinánd gyermekeinek nevelője volt.

Kis tévedések — nagy rágalmak.

— A legteljesebb mértékben sajnálatos, — mondta a püspök, — hogy a boldogult trónörökös terveiről s csekélységét még a trónörökös mártírhalála után sem hallgatnak a tendenciózus hírsztélések. Kis tévedések és nagy rágalmazások térnek időnként vissza személyével kapcsolatban. Eisenmenger Viktor udvari tanácsos azt írta, hogy én a trónörökös feleségének gyónatatója voltam. Ez tévedés. A főhercegnő gyónatatója Fischer Eduard jezsuita pap volt. Ugyancsak tévedés Eisenmengernek az az állítása is, hogy a trónörökös nem beszélt magyarul. Amyira folyékonyan beszélt nyelvünket, hogy például nekem gyakran magyar nyelven beszélt el a hadgyakorlatokor átélte élményeit. Igaz, hogy egy-egy kifejezésénél néha megakadt, de ilyenkor ő maga vette elő a magyar-német szótárt s kereste meg a megfelelő kifejezést a könyvből, amit tréfásan „Arany Bibliának” nevezett.

„Doch ein ganzer Kerl.“

Oivasott magyar könyveket. Különös előszeretettel tanulmányozta a magyar törvényeket s a magyar parlamentben elhangzott beszédeket. Ő maga kért engem például arra, hogy szerezzem meg neki eredetiben Kossuth Lajosnak azt a debreceni beszédét, melyet a Habsburgokat detronizáltak. Jelenlétemben olvasta el Kossuthnak ezt a beszédét s olvasás után ezt jegyezte meg:

— Doch ein ganzer Kerl! (Mégis talpig legény volt!)

Elolvasta Timon tanár magyar alkotmánytörténetét, Kmetty professzor magyar államigazgató, sőt ennél továbbmenve nagyon elnévelte az egyidőbe. Graetzának a negyvennyolcas magyar szabadságharcáról írott művében és Herbellernek „Sereimeink a Habsburgok alatt” című művébe, mely a legvadabb kitételeket alkalmazza az uralkodóházzal szemben.

Már maguk ezek a tények is elég bizonyítékok szolgáltatnak nézetem szerint arra, hogy Ferenc Ferdinánd távokról sem volt az az önfejű, elfogult ember, akinek beállítani szeretnék, hanem ellenkezőleg szívesen hallgatta meg azokat a véleményeket is, amelyek homlokegyenes ellentétben álltak az ő nézeteivel.

— Gyakran megengedtem magamnak, — folytatja Lányi, — hogy egy-egy szabad szót magam is megkockáztassak vele szemben. És ő sohasem vette zokon tőlem az őszinteséget. Egy ízben igen ingerülten nyilatkozott a magyarországi Kossuth-kultuszról. Azt feleltem neki, hogy ezért a magyarokat semmiesetre sem illetheti szemrehányás. Ellenkezőleg a Kossuth-kultuszért csak megbecsülni lehet a magyarokat, mert, — mondtam, — az a nemzet, mely nagyjait nem tudja megbecsülni, maga sem érdemes a megbecsülésre. A trónörökös erre semmit sem válaszolt. Azt kellett hinnem, hogy megharagítottam. Beszélgetésünket követő étkezésnél véletlenül több magasrangú katonatiszt és néhány arisztokrata jelenlétében valaki ismét éppen a Kossuth-kul-

tuszra terelte a beszélgetést. A főherceg erre hirtelen hozzáfordott:

— Monsignore. — mondotta. — Ön éppen ma fejtette ki előttem véleményét a Kossuthkérdésben. Ismételve kérem véleményét az urak előtt és ismételve azt, amit néhai honfitársa védelmére felhozhat.

Nem maradt számomra hátra más, márt

Párbajsegédek véres párbaja Temesváron

Egy kávéházi incidens különös bonyodalmai. — A segédek egymás ellen fordultak a lovagias ügy tárgyalása folyamán. — Egyik párbajozó a jobb karján, a másik fején sebesült meg.

(Temesvár, október 1.) Egy kávéházi incidensből kifolyólag két temesvári urnak lovagias ügye támadt, amelyet a párbajkodex szabályai szerint kívántak elintézni. Két-két urat bízta meg hát ügyük képviselésével. A párbajsegédek összeültek, de tárgyalás közben valami félreértésből nézeteltérés támadt közöttük, amit ugyancsak lovagiasan intéztek el. A párbajsegédek léptek a porondra és tegnap délután véres kimenetelű kardpárbajt vívtak egymással. A rendkívül érdekes lovagias ügyről temesvári tudósítónk az alábbiakban számol be:

Ismeretes, hogy mintegy tíz nappal ezelőtt a Palace-kávéházban éjszaka Selegeanu Livius dr. nögyógyász és Bacea szolgálati viszonyon kívüli őrnagy között incidens történt, melynek lovagias következményei voltak. Bacea őrnagy a rajta esett sérelemért Rummler Adolf szolgálati viszonyon kívüli huszárkapitány és Dascal Jenő ugyancsak szolgálati viszonyon kívüli műszaki hadragy által elégtételt kért Selegeanu Livius dokortól, aki megbízottaként Bannert Rudolf ügyvédet és Gallin Demetert nevezte meg. A két fél megbízottai között az elégtételkérését illetve elégtételadást megelőző formalitások körül vita támadt, amelyből kifolyólag kölcsönös nyilatkozatok jelentek meg a sajtóban. E nyilatkozatok tartalma miatt

Bacea őrnagy megbízottjai most már a maguk részére kérték elégtételt meg-

kijelenteni, hogy a magyar nemzetet a legszentebb kegyelet kötelezi arra, hogy tisztelettel tartsák meg Kossuth emlékezetét. Osztrák szempontból nézve a dolgokat, lehet, hogy hibázott Kossuth, de a saját nemzete számára jót akart tenni és jót cselekedett.

A jelenlevő urak döbbsent pillantásokat löveltek felém, majd a főherceg felé. Am a megdöbbenés akkor érte el tetőpontját, amikor a trónörökös a legnagyobb nyugalommal ezt jelentette ki:

— Igen. Uraim, ha úgy vesszük a dolgokat, ahogyan Monsignore beállítja, akkor be kell vallanunk, hogy neki igaza van.

— A segédek egymás ellen fordultak a lovagias ügy tárgyalása folyamán. — Egyik párbajozó a jobb karján, a másik fején sebesült meg. zottjaik által Selegeanu Livius dr. megbízottaitól.

Rummler és Dascal Jenő a nyilatkozatokban foglaltakért elégtételt kértek Bannert Rudolfot és Gallin Demetertől.

Miután az ügyet nem lehetett békés uton elintézni, a felek egymásnak

fegyveres elégtételt nyújtottak.

A fegyveres elégtételadás tegnap délután két órakor történt meg a temesvári tüzértiszti iskola vivótermében. A fegyveres elégtételadás feltételei voltak: harc képtelenségig tartó küzdelem, has, nyak és ütőerbandázs.

Elsőnek Dascal Jenő és Gallin Demeter vívtak meg és a harmadik heves összecsapásban Dascal Jenő, akinek egyébként szemüvege is eltört.

jobb karján csontig ható vágást kapott, amelyet a jelenlevő orvosoknak össze kellett varrni.

Bannert Rudolf ezután Rummler Adolfal vívott meg. Ez a viadal igen heves volt és az első menetben már be is fejeződött. Bannert Rudolf

két sebet kapott a fején.

Egyiket a homlokán, másikat valamivel hátrább.

A felek megbízottai megállapítván a két sérülte vonatkozólag a harc képtelenséget, a lovagias elégtételadást megtörténtnek nyilvánították, mire

a felek kibékültek egymással.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, október 2.

Bucuresti. 18. A rádió zenekarának operahangversenye. 19. Operettzene a házizenekar által. 22. Duda-hangverseny Cioreba román dalokat ad elő. 22.45. Drozdwska Julia, az Opera énekesnőjének hangversenye. 23.15. Seidmann gondokaművész hangversenye. Berlin 17.30. Eta Harich-Schneider zongorahangversenye. 18. Teazene. 19.40. Könnyű muzsika. 21. Közvetítés a stettini Hangversenyházból. 23.30. Szórakoztató zene. Deutschlandsender: 21. A charlottenburgi Városi Opera előadása: Tüll. Ulenspiegelopera 3 felvonásban. Belgrad. 21.30. Rádió-négyes Pizárovits énekesnő közreműködésével. 23.40. Táncczene. — Königsberg. 17. Bécsi zene. Hedi Funk operetténekesnő közreműködésével. 22. Gustáv Kneip és Rudolf Leonhard: „Orpheus” c. hangjátékának közvetítése. 23.30. Táncczene. — Königsbrunn. 15. Gramofonzene. 18.30. Fecher Pál, az Uj-Berlin énekes. — Lahti. 21.45. Könnyű zene a házizenekar előadásában. 22.25. Hangverseny. — Lincse. 17.30. Hangverseny. 21. Lothar „Tüll” c. operáinak közvetítése a charlottenburgi Városi Operából. — Milano. 18. Kvintett. 21.25. Könnyű zene. 23.10. Varietézene. — Nápoly. 22.02. Hangverseny. — Prága. 22. Hangverseny. — Róma. 18.30. Délutáni hangverseny. 22. A királyi csendőrség zenekarának hangversenye. — Varsó. 19. Francia hangverseny. 21.30. Szólisták hangversenye. 23.45. Táncczene Vilnából. — Wien. 17. Délutáni hangverseny. 21. Olaszcska-Schipper ária- és dalestének közvetítése Utána esti hangverseny. — Budapest. 10.15. A rádió házikvartettének hangversenye. 13.05. Hangverseny. 18.10. Dr. Meister Ferenc felolvasása: „Kossuth Lajos diadalutja Angliában”. 18.40. Csóka Béla, a Városi Színház művésze magyar dalokat énekel. 21.15. Gramofonhangverseny. 22.35. Kalliwoda Olga hangversenyének énekszámai. 21.20. A m. kir. J. honvédszervezetének zenekarának hangversenye.

CSÜTÖRTÖK, október 3.

Bucuresti. 19. Vidám negyedóra. 19.15. A Sibiceano zenekar folytatja zenéjét. 22. Ghilis Anna, az Opera művésznőjének hangversenye. 22.45. Házi hangverseny. 23.50. Időjárás és hírek. — Berlin. 15—16. Gramofonzene. 17.30. Kamarazene a Schubert-négyes előadásában. 21.15. Közvetítés a Metropol Színházból: Sacha Guitry „Marietta” c. darabját játsszák. 1.30-ig: táncczene. Leipzig közélet. — Belgrad. 13.40. Gramofon-

zene. 21. Operaközvetítés a Nemzeti Színházból. — Königsberg. 14.15. Déli hangverseny. 17. Szórakoztató zene. 21.05. Szórakoztató hangverseny. — Königsbrunn. 13. és 15. Gramofonzene. 17.30. Délutáni zene Berlinből. 18.30. Heine prózai költeményei. — Lahti. 13.05. Zene. 19.25. Énekhangverseny. 21.05. Szimfonikus hangverseny. — Lincse. 17.30. A házizenekar hangversenye. 21. A lincsei szimfonikus zenekari hangversenye. 23.20. Hírek. — Milano. 12.15. Gramofonzene. 21.30. Donizetti: „A kegyenc nő” c. operája. Utána házizenekar. — Nápoly. 18. Hangverseny, énekek. 22.02. Schinelli: „Kis csokoládéfény” c. operettjének előadása. 24. Jazz-zene. — Prága. 12.15. Gramofonzene. 13.30. Déli hangverseny. 17.30. Délutáni hangverseny. 20.05. Bécsi keringők. 21. Strejcek: „A blauki lovag” c. darabja. — Róma. 14.15. A rádió-trió hangversenye. 18.30. Délutáni hangverseny. 22. Szimfonikus hangverseny. Utána: Táncczene. — Varsó. 19. Kamarazene-hangverseny. 21.30. Népszerű hangverseny. 23.45. Táncczene. — Wien. 12. Délelőtti hangverseny. 5. Délutáni hangverseny. 9. Delius Ferenc előadása Romain Rollandról. 10. Dostal Alajos zenekarának hangversenye. — Budapest. 10.15. Eugen Stepat orosz balalajka-hangversenye. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból. 13.05. Győrfi Lakatos Tóni és Misi cigányzenekarának hangversenye. 17. Rádió Szabad Egetem. 18.10. Dr. Kadocská Gyula „Őszi védekezés a gazdasági kártevők ellen. 18.40. A Mandits-szalonzenekar hangversenye. 21.15. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 22.45. Bachmann jazz-band a Dunapalota nagyszállóból. 24. Ifj. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye a Dunapalota-nagyszállóból.

Biztosították a termés finanszírozását.

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint a termés finanszírozását szolgáló holland kölcsön megkötöttnek tekinthető és a holland pénz csoport rövidesen kiutalja az első részletet, míg a többit a szükséglethez mérten fogja utalványozni.

A szerkesztésért felelősen: SALGÓ HENRIK felel.

Féláru utazás Budapestre október 3-11-ig.

Igazolványok **IDET** Menetjegyirodában
színházzal szemben, telefon 306. kaphatók.

Hová ültessék Miss Ishbel Macdonaldot?

Elkelttháboru Amerikában MacDonald angol miniszterelnök leánya körül.

(Washington, okt. 1.) A demokratikus Amerikában lemosolyogják a vén Európát amiatt, hogy itt még a „spanyol etikett” járja. Hát Amerikában? Ott például jelenleg az egyik legfontosabb probléma, hogy a Fehér Házban, a washingtoni ünnepségek és disztribúciók alkalmával, mi lesz a rangja Miss Ishbel Macdonaldnak, a „munkáspárti” angol miniszterelnök leányának és Stimson külügyminiszternek fejtörést okozott az, hogy ültessék majd a fiatal angol hölgyet. A fogas probléma eldöntésébe nemcsak a külügyminiszter és a diplomáciai testület, hanem a washingtoni „society” körei is beleszóltak.

Mindenekelőtt rendezni kellett azt, hogy lady Isabella Howard, a washingtoni angol nagykövet felesége megengedi-e, hogy őt az angol miniszterelnök leánya a fogadtatások alkalmával „státusban” megelőzze? Az angol nagykövet felesége szerényen félreállt és hagyja Miss Ishbel Macdonaldot érvényesülni. Tulajdonképpen Sir Esme Howard nagykövet feleségét illette volna meg az, hogy rangban elől legyen, mert férje, a nagykövet, az angol királynak a képviselője.

El kellett simítani tapintatosan egy másik ügyet is, is kellett szerezni Mrs. Gann-nak, Curtis alelnök nővérének az érzékenységet is. Curtis alelnök agglegény és hivatalosan a nővérének: Mrs. Gann jelölte meg „hostesse”-nek és az urnő rangjelzése körül már előzően vita folyt és akkor Hoover elnök közbeljöttével azt a döntést hozták, hogy Mrs. Gann a rangban az összes diplomaták feleségeit megelőzi és a társadalmi létrán őt csak Mrs. Hoover, az elnök felesége előzi meg. Az etikett-kérdést végül úgy oldották meg, hogy Macdonald leányát a Fehér Házban az elnöki dimerhez Hoover elnök karon fogja bevezetni és az angol miniszterelnök leánya az asztalnál az elnök jobbja foglal helyet. Szemben vele Mrs. Hoover fog ülni. Az elnök nejét Macdonald vezeti be karonfogva, míg az angol nagykövet a baloldalon lépked. Ha Curtis alelnök is részt vesz a disztribúción, akkor 5 Miss Macdonaldtól jobbra fog ülni és Mrs. Gann az alelnök nővére, vizávján lesz Macdonaldnak, mégpedig úgy, hogy a jobb szem pillantását kaphatja el.

Az etikettrendezés három hivatalos ebédre, az elnök, a külügyminiszter és az angol nagykövet házában tervezett ünnepségekre vonatkozik, de ezekre kötelező. Más alkalmakkor pedig, előreláthatóan, „felbomlik a rend”. Azonban még mindig el kell intézni egy kérdést: hogy hová ültessék Mrs. Stimpson, az Egyesült Államok külügyminiszterének a feleségét. Róla bizony megfélekedtek, de arra számítanak, hogy a dolog magától oldódik.

Az Aradi Közlöny

apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Dohánytőzsde volt Deák Ferenc-u. 15. (Oppenheimer-ház.)

Karácsonyi-trafik volt Weitzer János-ucca.
Juhász Gábor iüszterülete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.
Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

meg, ha például Curtis alelnök nővére nem megy el a disztribúcióra.

Igy döntöttek el a „spanyol etikett” szabálya szerint a társadalmi kérdéseket a demokrácia hazájában, ahol köztudomás szerint nincs rang, kiváltság és holmi európai érzékenység.

KÖZGAZDASÁG.

Felavatták a bucaresti-i nemzetközi bankot

Argetoianu beszéde. — Hir szerint egy erdélyi pénzüzet is belép az új bankérdekeltségbe.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ma délelőtt limnephelyes külsőségek között avatták fel a Societate Bancara Romana helyiségeit. Az első beszédet a bank elnökgazdátja, Argetoianu tartotta, aki köszönetét fejezte ki a külföldi bankoknak, mert támogatásukkal hozzájárultak az intézmény megvalósításához. Rámutatott a nemzetközi tőke fontosságára, amely hivatva lesz a belöldi közszükségletet megszűntetni.

Elítélték egy aradi földbirtokos tanyájának betörőit.

Hajas József két évi, Visztulóf 8 havi börtönt kapott. — A földbirtokos házmesternőjét felmentette a bíróság.

(Arad, október 1.) 1928. szeptemberében nagy szenzációt keltett az a vakincéró módon elkövetett betörés, amely az Aradtól mintegy 6 kilométernyire levő Dzszebek Vladimir földbirtokos tanyáján történt. A betörők a tanyán levő kastélyszertől házból körülbelül 300 ezer lej értéket kitevő ingóságot emeltek el és az aradi rendőrség csak hosszas és nehéz munka után tudta a tetteseket Hajas József Visztulóf Péter és felesége, valamint Hajas József vadházastársának: Horváth Etének személyében elfogni. A letartóztatottak ekkor terhelő vallomást tettek a kastély házmesternőjére: Nagy Marira is, akit szintén letartóztatásba helyeztek és így már ötuk ellen folyt az eljárás.

Szeptember 5-én már tárgyalta a törvényszék Ianculescu-tanácsa az ügyet, de Nagy Mari ügyvédje, dr. Vajda Jakab kérte a bizonyítás kiegészítését, úgy hogy a bíróság a tárgyalást mára halasztotta el, amikor is összesen 13 tanút idéztek meg. Délelőtt kezdődött meg a tárgyalás, déli szünet után pedig délután 4 órakor folytatták. A tanukihallgatások során Nagy Mari kivételével az összes vádlottak ellen bebizonyosodott a vád. Ezután dr. Vajda Jakab Nagy Mari házmesternő ártatlanságát bizonyította, Savoju ügyész beszéde után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza és rövid tanácskozás után meghozta ítéletét, amely szerint

Hajas Józsefet 2 évi fegyházra, Visztulóf Pétert 8 havi börtönre ítélte és büntetésükből 6-6 hónapot vizsgálati fogság címen kitöltöttnek vett. Az asszonyokat az ítélet felmentette.

Hirössen
az Aradi Közlönyben

NEDVES FALAKAT csak
FENOLLAKK
folyékony szigetelőanyaggal lehet
biztosan szorítani. Gyártja:
GROZIT, Timişoara

Az alapító bankok mellett Herbert F. M. Gutmann, az új intézet alelnöke beszélt. Politikai körökben élénk kommentálják Argetoianu beszédét és minthát abban élesen szembe helyezkedett Britania Virmila pénzügyi elveivel, biztosra veszik, hogy rövidesen lép a liberális pártból. Az Ultima Ora ezzel szemben azt az érdekes hírt közli, hogy egy nagy erdélyi bank is belép az új bankérdekeltségbe.

Savoju ügyész súlyosbításért fölbbezett, csak Nagy Mari ítéletében nyugodott meg. Nem érdektelen megjegyezni, hogy a Dzszebek-házaspár sem kérte volt házmesternőjének megbüntetését.

Az iratosi gyilkosság ügye az aradi törvényszék előtt.

Péntekre halasztották a főtárgyalás folytatását.

(Arad, október 1.) Három iratosi gazda ült ma gyilkosság vádjával az aradi törvényszék Ianculescu-tanácsa előtt. Fodor György és István, valamint Karucz György voltak a vádlottak és a vádirat szerint még 1923-ban egy kocsmai perpatvarból kifolyólag valamelyikük leszarta Horváth Antal ugyancsak iratosi gazdát. Mindhárom vádlottat dr. Stoinescu Sándor aradi ügyvéd védte.

Az ügyet egyelőre már másodszor tárgyalja az aradi törvényszék. Az első tárgyaláson Fodor Istvánt 1 évi börtönre, a másik kettőt két-két heti fegyházra ítéltek. Fölbbezés útján a femesvári tábla megsemmisítette az elsőfokú ítéletet és a per újra tárgyalását rendelte el, amely ma folyt le.

A mai tárgyaláson, amely hat órakor kezdődött meg, igen sok tanu vonult fel, akik általában azt vallották, hogy a leszart Horváth Antal verekedős természetű, kötekedő ember volt, aki 1910-ben hasonló körülmények között vasvillával szart le egy iratosi embert és ült is érte őt esztendő, most is ő kezdte a veszekedést, de ezuttal őt szarták le. A tanuk vallomásából azonban nem derült ki, hogy melyikük lehet a vádlottak közül a tettes, mert a kocsmai ivóházban ugyanakkor óriási tumultus is volt. Csak két tanu, Tóth Róza és Julia vallott terhelően az egyik vádlóra: Fodor Istvánra, azonban a firta szerint Fodor István udvarolt az egyiknek és később nem akarta elvenni.

Egészen a késő esti órákig tartott a tárgyalás, majd a bíróság fölfüggesztette és a vád- és védbeszédokét péntekre halasztotta el.

MESZNITROGEN

„NITROGEN” Mütrágya és Vegyipar RT. eladási irodájától TIMIŞOARA I., Bul. Regele Ferdinand 3., vagy: „Mezőgazdák” Kereskedelmi Részvénytársaságtól, Aradon

a legjobb és legolcsóbb nitrogénmütrágya. Javítja a földet és magas hozamot biztosít. Kérjen azonnal felvilágosítást, ajánlatot a dicsőségmentártoni

Flóktelep: **TIMISARA**,
Bulevardul Berthelot 23.

Orep de chin ruhák ... 1200 Lejtől
Foulard ruhák ... 1400 Lejtől
Parizette ruhák ... 800 Lejtől
Griette ruhák ... 800 Lejtől

Kérem a címre figyelni!

Őszi és téli felöltő és ruhaújdonosságok megérkeztek

PLESZ GYULA céghez Arad

Központi női ruhanagyváruháza, a színház hátsó bejáratával szemben

Kérném utólagosan versenyajánlómra saját érdekében vételkényezzer nélkül meggyőződni. Cégem az Aradi Kereskedők Részletgazdálkodásának tagja, minden könyvtárlajdonos közpénzárban lesz kiszolgálva

Flóktelep! **OLUJ**,
Cal. Reg. Ferdinand 25.

Őszi divatfelöltők ... 900 Lejtől
Téli kabátok ... 1000 Lejtől
Szőrmés divatkabátok ... 1500 Lejtől
Szőrmebundák ... 5000 Lejtől

Kérem a címre figyelni!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 8 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 8 ÓRAIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

PERFEKT gép- és gyorsírás azonnal felvétetik, csakis román és magyar nyelv. tudásnak jelentkezzenek megirt ajánlattal és bizonyítványokkal Szerderit du. Kőgyárnál délelőtt 10-12-ig. 5212

HÁZMESTERPÁR házmesteri állást keres. Cím volt Dezső-ucca 35. 5221

MEGBIZHATÓ, ügyes szobaleány keresetük azonnalra vagy október 15-ére. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, 5214

GYAKORLOTT könyv- és képtudósok, valamint utazónők keresetnek. Személyes jelentkezés Fehérkereszt portájánál csütörtökön délután 2-4 óra közt. 5216

TEHERAUTÓ fuvarozást vállalom garantált kocsival. Str. Mos Aján 8. volt Szé-ucca. 5220

MAGAS FIX ÉS JUTALÉKRA

keresünk műértékű cikkek az egész országban való terjesztésére ímezielenésű románul beszélő, agilis hölgyeket és urakat, magánfelek, állami és magánintézetek látogatására. 5219
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Reichsdeutscher, diplomiert, 25 J., perfekt rumänisch, sucht Stelle als Hauslehrer oder Korrespondent für Nachmittags. Angebote erbeten sub „Perfekt 2000“ an die Administration Aradi Közlöny. 5217

LAKÁS.

EGY üres szoba magános urinak kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5219

NÉGYSZOBÁS lakás kiadó a Bohus-palotában. Felvilágosítást ad Banca Româneasca. 5225

EGY nagy uccai, szépen burorozott szoba azonnal kiadó, esetleg elátással. Szé-ucca Samuné, volt Eötvös-ucca 9. szám. 8938

VETEL ÉS ELADÁS.

TETŐPEDŐCSEREPET, használtat, épet olcsó árban keresek megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 280

AZ ŐSZI SZEZON BEÁLLTÁVAL ajánlok: perzsa és silskin bundákat, boákat továbbá kandeláber, szőnyegek, antik vitrinek, komódok, könyhaszokrény, fotelok, székek, varrósasztalok, ebédlők, szalonok, Biedermeyer és antik szalonok, rézgy. függönyök, storeok, képek, kézimunkák, gramofon, antik poharak, bőrgarnitúra, márványszobrok, márványszobrok, kredencek, tükrök, rádiószekrény, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlet Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

ELSŐRENDÜ férfi imaszék kiadó. Str. Gheorghe Lazar 17. 5222

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPÁNT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

Mezőgazdák!

„Máv.“ gyártmányu acélkeretes, golyóscsapágyas oszlopok, „Hano-mág“ gyártmányu 28/32 lóerős traktorok. „Massey-Harris“ gyártmányu motorok és aratógépek, fűkaszálók és tárosás boronák, „Unicum-Drill“ vetőgépek, kisebb gazdasági gépek, kérekpárok és varrógépek, előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók: Ernest Lusztig Ernőnél, az „Industria“ kereskedelmi Részvénytársaság képviselőjénél Aradon, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Bény-tér) No. 41.

INGATLAN.

KIVÁNDORLÁS miatt volt Uj-uccában 850 négyzetméteres telek, háló és ebédlő butorok eladók. Cím Gyár-ucca 8. 5192

HÁROMSZOBÁS új magánház pincével, nagy udvarral D. Balasa 55. eladó. 5218

OKTATÁS.

ZONGORÁZNI tanulók elsőrendű zongorán gyakorolhatnak esetleg olcsó tanítással és kottahasználattal. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5224

ÜZLETEK.

VILÁGOS, tágas üzemhelyiség kiadó. Str. Gheorghe Lazar 17. 5223

TEHERAUTÓT két tonnást keresek megvételre. Ajánlatokat ár, üzemképesség, típus, futott kilométer, megjelöléssel „Teherautó“ jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5227

PRIMA uradalmi tejre, mely házhoz szál lítottat, előjegyzést elfogad házmester, Bulev Carol 36. 5113

MEGBIZÓIM RÉSZÉRE KERESK Biedermayer ebédlőkredencet, régi olasz és holland festményeket fára vagy vászonra festve, régi brokát misemondóruhákat, signált elefáncsont miniatűröket, márkás porcellánokat, antik poharakat, zenélő órákat, szőnyegeket, antik szalonokat, stb. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

FÉRFI imaszék neolog templomban III-ik sorban bérbeadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5215

UJ ebédlő eladó. Cím volt Magyar-u. 31. 5211

KRAUSZ PAULINA könyvkereskedőnél összes iskolaszerek kaphatók. Tanulóleány felvétetik. 5213

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, 1454

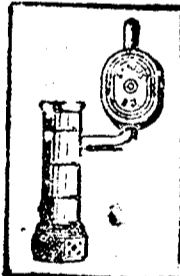
OLVASSA! Ha nem ellensége a pénzének!

Nem mulaszthatja el beszerezni a „SERIOS“ fűtőpótlót miáltal fűtőanyagának 50%-át takarítja meg, ami a fűtőanyagok magas árait tekintetbe véve a téli fűtési szezon alatt jelentős összeget tesz ki.

Emellett minden takarékos háziasszonynak és nő gazdának erkölcsi kötelessége a „SERIOS“ fűtőpótlót beszerezni annál is inkább, mivel annak beszerzési ára pár napi használat által bőségesen megtérül.

A készülék háromféle méretben készül
55x55 Lej 495 45x55 Lej 420 35x45 Lej 360
árban kapható. Egyedüli készítőjénél:

Ioan BÖSZORMENYI Janos műszerész és lakatos Arad, Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-u.) 1.

Ha Budapesten lesz dolga, ne mulassza el

megtekinteni a magyar fővárosnak egyik legjelentősebb kultur, látványosságát a

„Solymosi Képszalon“t

IV., Kossuth Lajos-ucca 13.,

ahol több mint 800 eredet olajfestményből és mintegy 2000 darab művészi rézkarcból válogathatja ki, és izlésének megfelelő képeket.

VIZUMOK követségeknél
Ütlevélhosszabítások, G.F.R. bérlések

!! **Künstler-vizumiroda** !!

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintézi.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. — Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavidálat.